

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

ISSN 0235—0300

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

557

«Riiklike arbitraažide poolt majandusvaidluste läbivaatamise eeskirjade» kohta

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 16. aprilli 1988. a. määrusele nr. 430 Eesti NSV Ministrite Nõukogu määruse nr. 333 r a b

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI

ÜLEMNÕUKOGU JA VALITSUSE

TEATAJA

16. september 1988

Nr. 38 (863)

23. aastakäik

SISUKORD

II

557. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus «Riiklike arbitraažide poolt majandusvaidluste läbivaatamise eeskirjade» kohta.

2) Eesti NSV Ministrite Nõukogu 29. aprilli 1974. a. määruse nr. 205 «Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Arbitraaži tegevuse edendamise kohta» (Eesti NSV Teataja 1974. nr. 25, art. 220) punktid 3 ja 4.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees E. SAUL

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe abiline E. MATT

Tulnud Teatajast 20. mail 1988. Nr. 261.

II

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

557 «Riiklike arbitraažide poolt majandusvaidluste läbivaatamise eeskirjade» kohta

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 16. aprilli 1988. a. määrusele nr. 490 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel võtta teadmiseks ja juhenduseks, et NSV Liidu Ministrite Nõukogu 16. aprilli 1988. a. määrusega nr. 490 tehti NSV Liidu Ministrite Nõukogu 5. juuni 1980. a. määrusega nr. 440 (Eesti NSV Ministrite Nõukogu 30. juuni 1980. a. määrus nr. 444 — ENSV Teataja 1980, nr. 42, art. 634) kinnitatud «Riiklike arbitraažide poolt majandusvaidluste läbivaatamise eeskirjades» muudatused ja täiendused ning nimetatud eeskirjad esitati uues sõnastuses (juurde lisatud).

2. Eesti NSV Riiklikul Arbitraažil valmistada kooskõlastatult Eesti NSV huvitatud ministeeriumide, riiklike komiteede ja keskasutustega ette «Eesti NSV Riikliku Arbitraaži põhimääruse» projekt ning esitada see pärast NSV Liidu Riikliku Arbitraažiga kooskõlastamist kahe nädala jooksul Eesti NSV Ministrite Nõukogule kinnitamiseks.

3. Tunnistada kehtetuks:

1) Eesti NSV Ministrite Nõukogu 25. novembri 1970. a. määruse nr. 531 «Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Arbitraaži ning Eesti NSV ministeeriumide ja keskasutuste arbitraažide osatähtsuse suurendamise kohta rahvamajanduses» (ENSV Teataja 1970, nr. 52, art. 526) punktid 7, 9, 10, 11 ja 12 ning punkti 13 alapunktid 6 ja 7, samuti punktid 1 ja 2, välja arvatud ministeeriumide ja keskasutuste arbitraažidesse puutuvad ülesanded;

2) Eesti NSV Ministrite Nõukogu 29. aprilli 1974. a. määruse nr. 205 «Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Arbitraaži tegevuse edasise täiustamise kohta» (ENSV Teataja 1974, nr. 25, art. 220) punktid 3 ja 4.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees B. SAUL

Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja E. MATT

Tallinn, Toompea, 20. mail 1988. Nr. 261.

Tõlge

Kinnitatud

NSV Liidu Ministrite Nõukogu

5. juuni 1980. a. määrusega nr. 440

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu

16. aprilli 1988. a. määruse nr. 490
sõnastuses)**Riiklike arbitraažide poolt majandusvaidluste
läbivaatamise****e e s k i r j a d****I peatükk****ÜLDSÄTTED****§ 1. Seadusandlus, millega määratakse kindlaks majandusvaidluste
läbivaatamise kord**

Riiklike arbitraažide poolt vaidluste läbivaatamise kord määratakse kindlaks NSV Liidu seadusega «Riiklikust arbitraažist NSV Liidus», käesolevate eeskirjade ja NSV Liidu muude seadusandlike aktidega.

Käesolevate eeskirjade eesmärk on tagada vaidluste lahendamise riiklike arbitraažide poolt täpses vastavuses NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandlusega, lähtudes NSV Liidu seadusega «Riiklikust arbitraažist NSV Liidus» ettenähtud ülesannetest.

§ 2. Õigus pöörduda riiklikku arbitraaži

Ettevõttele, asutustel ja organisatsioonidel, nende kõrgemalseisvatel organitel ja muudel riigiorganitel on õigus kehtestatud korras pöörduda riiklikku arbitraaži rikutud või vaidlustatavate õiguste või seadusega kaitstavate huvide kaitseks.

Riiklikku arbitraaži pöördumise õigusest loobumine on kehtetu.

§ 3. Asja algatamine riiklikus arbitraažis

Riiklik arbitraaž algatab asju avalduste põhjal, mille esitavad:

huvitatud ettevõtted, asutused ja organisatsioonid, kes pöörduvad arbitraaži rikutud või vaidlustatavate õiguste või seadusega kaitstavate huvide kaitseks;

kõrgemalseisvad organid (ministeeriumid, riiklikud komiteed, keskasutused või muud kõrgemalseisvad organid), kes pöörduvad arbitraaži nende süsteemi kuuluvate ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide huvides;

muud riigiorganid, kes pöörduvad arbitraaži seadusandlusega ettenähtud juhtudel;

prokurörid, kes saadavad avalduse arbitraaži riiklike, kooperatiivsete ja muude ühiskondlike ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide huvides.

Riiklikul arbitraažil on õigus algatada asju omal initsiatiivil.

§ 4. Abinõude rakendamine majandusvaidluste vahetuks reguleerimiseks

Vaidluse võib anda riikliku arbitraaži lahendada alles pärast seda, kui pooled on võtnud tarvitusele abinõud vaidluse vahetu reguleerimise kohustuste täitmiseks kehtestatud korras.

Prokuröri avalduse alusel või riikliku arbitraaži initsiatiivil algatakse asju olenemata sellest, kas pooled on järginud vaidluse vahetu reguleerimise korda.

§ 5. Majandusvaidluste läbivaatamine

Riiklik arbitraaž vaatab vaidlusi läbi järgmises koosseisus: eesistuja — riiklik arbiter või riiklik paararbiter või tema asetäitja — ja poolte esindajad.

Keerukate vaidluste läbivaatamiseks võib riiklik paararbiter või riikliku paararbiteri asetäitja oma kirjaliku juhiseiga arvata arbitraaži koosseisu täiendavalt kaks riiklikku arbiteri, määrates ühe kolmest arbiterist istungi eesistujaks.

Käesolevate eeskirjade §-is 70 ettenähtud juhtudel ja korras võib vaidlust läbi vaadata poolte esindajate osavõtuta.

Riikliku arbiteri nõuded, mis on esitatud riikliku arbitraaži õiguste piires seoses vaidluse läbivaatamisega, on kohustuslikud kõigile ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele ja nende kõrgemalsevivatele organitele ning ametiisikutele.

§ 6. Seadusandlus, mille alusel vaadatakse läbi majandusvaidlusi

Riikliku arbitraaži organid lahendavad vaidlusi NSV Liidu ja liiduvabariikide seaduste ja muude seadusandlike aktide, NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja liiduvabariikide ministrite nõukogude määruste ja korralduste ning muude normatiivaktide alusel ja kooskõlas majandusliku ja sotsiaalse arengu riiklike plaanidega.

Vaidluste lahendamisel ja nende arbitraažieelsel reguleerimisel seadusandluse kohaldamise küsimustes juhinduvad riikliku arbitraaži organid ka NSV Liidu Riikliku Arbitraaži ja liiduvabariigi riikliku arbitraaži juhistest.

§ 7. Riikliku arbitraaži otsuste kohustuslikkus

Riikliku arbitraaži otsused (otsus, määrus) jõustuvad viivitamatult pärast nende tegemist ja on täitmiseks kohustuslikud kõigile ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele, ministriumidele, riiklikele komiteedele ja keskasutustele.

§ 8. Riikliku arbitraaži otsuste läbivaatamine järelevalve korras

Riikliku arbitraaži otsuseid võib uuesti läbi vaadata järelevalve korras.

II peatükk

MAJANDUSVAIDLUSTE ALLUVUS

§ 9. Riikliku arbitraaži organeile alluvad majandusvaidlused

Riikliku arbitraaži organid lahendavad riiklike, kooperatiivsete ja muude ühiskondlike ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide, NSV Liidu ja teiste VMN-i liikmesriikide ühissetvõtete, rahvusvaheliste koondiste ja organisatsioonide vahelisi vaidlusi, mis tekivad majanduslepingute sõlmimisel, muutmisel, lõpetamisel ja täitmisel või muudel alustel, välja arvatud:

1) kolhooside, kolhoosidevaheliste ja riiklik-kolhooslike ettevõtete, organisatsioonide ja nende koondiste vaidlused riiklike, kooperatiivsete ja muude ühiskondlike ettevõtete, asutuste ja organisatsioonidega, samuti nende omavahelised vaidlused;

2) vaidlused, mis tekivad mõlemale poolele kohustuslikul plaaniülesandel mitterajaneva lepingu sõlmimisel, kui seadusandluse või poolte kokkuleppega ei ole spetsiaalselt ette nähtud teisiti;

3) vaidlused seoses maksude ja mittemaksuliste maksetega, mis nõutakse riigieelarvesse kooskõlas «Tähtajaks tasumata maksude ja mittemaksuliste maksete sissenõudmise määrustikuga»;

4) vaidlused summa kohta, mis on väiksem kui 100 rubla;

5) vaidlused ühelt poolt ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning teiselt poolt raudtee- ja õhutranspordiorganite vahel, mis tulenevad veolepinguist kaupade veo kohta rahvusvaheliste raudtee- ja õhuliinide otseühendusteedel ning mida lahendavad kohtud vastavalt rahvusvahelistele kokkulepetele;

6) vaidlused ühe ministeeriumi, riikliku komitee, keskasutuse, kooperatiivsüsteemi või muu ühiskondliku organisatsiooni ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide vahel, välja arvatud NSV Liidu seadusandlusega ettenähtud juhud;

7) vaidlused ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide vahel, mis tekivad seoses pankade finantskontrolliga kapitalimahutusteks eraldatud vahendite kasutamise üle (välja arvatud lepingu alusel hangitud ning põhifondide hulka kuuluvate seadmete, masinate ja muude materiaalsete väärtuste eest tasumisel tekkivad vaidlused, mis kuuluvad läbivaatamisele arbitraažiorganeis);

8) vaidlused, mis tekivad standardite ja tehniliste tingimuste kooskõlastamisel;

9) vaidlused, mis tekivad toodangu hindade, samuti osutatavate teenuste (tehtavate tööde) tariifide kehtestamisel, kui kehtiva seadusandluse kohaselt ei või neid hindu ja tariife kehtestada poolte kokkuleppel;

10) muud vaidlused, mille lahendamine on NSV Liidu seadusandlusega antud muude organite pädevusse.

Riikliku arbitraaži organid vaatavad läbi ka riiklike ettevõtete (koondiste) ja organisatsioonide ning nende kõrgemalseisvate organite vaidlusi kahju hüvitamise kohta, mis on tekitatud ettevõtetele (koondistele) ja organisatsioonidele kõrgemalseisvate organite juhiste täitmise tagajärjel,

kes rikkusid ettevõtete (koondiste) ja organisatsioonide õigusi, samuti selle tagajärjel, et kõrgemalseisvad organid ei täitnud nõuetekohaselt oma kohustusi ettevõtete (koondiste) ja organisatsioonide suhtes.

§ 10. Majandusvaidlused, mida lahendab NSV Liidu Riiklik Arbitraaž

NSV Liidu Riiklik Arbitraaž lahendab:

1) eri liiduvabariikide territooriumil asuvate poolte vahelisi vaidlusi, mis tekivad üle 5 miljoni rubla suuruses summas majanduslepingute sõlmimisel, muutmisel ja lõpetamisel, samuti lepingute täitmisel ja muudel alustel, kui hagihind ületab 50 000 rubla;

2) muid vaidlusi, mis on NSV Liidu seadusandlusega antud NSV Liidu Riikliku Arbitraaži pädevusse.

NSV Liidu Riiklikul Arbitraažil on vaidluste riikliku arbitraaži organeile alluvuse piires õigus võtta oma menetlusse ja lahendada mis tahes vaidlust või algatada asja omal initsiatiivil.

§ 11. Majandusvaidlused, mida lahendab liiduvabariigi riiklik arbitraaž

Liiduvabariigi riiklik arbitraaž, kelle alluvuses ei ole riikliku arbitraaži organeid, lahendab kõik riikliku arbitraaži organeile alluvad vaidlused, välja arvatud vaidlused, mis kuuluvad NSV Liidu Riikliku Arbitraaži pädevusse.

Liiduvabariigi riiklik arbitraaž, kelle alluvuses on riikliku arbitraaži organeid, lahendab:

1) eri liiduvabariikide territooriumil asuvate poolte vahelisi vaidlusi, mis tekivad üle 2 miljoni, kuid mitte üle 5 miljoni rubla suuruses summas majanduslepingute sõlmimisel, muutmisel ja lõpetamisel, samuti vaidlusi lepingute täitmisel ja muudel alustel, kui hagihind on üle 20 000 rubla, kuid mitte üle 50 000 rubla;

2) vastava liiduvabariigi eri autonoomsete vabariikide, kraide ja oblastite territooriumil asuvate poolte vahelisi vaidlusi, mis tekivad üle 2 miljoni rubla suuruses summas majanduslepingute sõlmimisel, muutmisel ja lõpetamisel, samuti vaidlusi lepingute täitmisel ja muudel alustel, kui hagihind on üle 20 000 rubla;

3) muid vaidlusi, mis NSV Liidu seadusandlusega on antud liiduvabariigi riikliku arbitraaži pädevusse.

Kui liiduvabariigi riikliku arbitraaži alluvuses on ainult autonoomse vabariigi või autonoomse oblasti riiklikke arbitraaže, siis juhul, kui kostja-, hankija-, töövõtja- või teenuseid osutav (töid tegev) ettevõtte, asutus, organisatsioon või nende kõrgemalseisvad organid asuvad rajoonis või linnas, mis ei kuulu autonoomse vabariigi või autonoomse oblasti koosseisu, lahendab vaidluse selle liiduvabariigi riiklik arbitraaž (välja arvatud vaidlused, mis kuuluvad NSV Liidu Riikliku Arbitraaži pädevusse).

Liiduvabariigi riiklikul arbitraažil on vaidluste selle liiduvabariigi riikliku arbitraaži organile alluvuse piires õigus võtta oma menetlusse ja lahendada mis tahes vaidlust või algatada asja omal initsiatiivil.

§ 12. Majandusvaidlused, mida lahendab autonoomse vabariigi, krai, oblasti, linna, autonoomse oblasti ja autonoomse ringkonna riiklik arbitraaž

Autonoomse vabariigi, krai, oblasti, linna, autonoomse oblasti ja autonoomse ringkonna riiklik arbitraaž lahendab kõiki riikliku arbitraaži organile alluvaid vaidlusi, välja arvatud vaidlused, mis kuuluvad NSV Liidu Riikliku Arbitraaži ja liiduvabariigi riikliku arbitraaži pädevusse.

Kui kostja-, hankija-, töövõtja- või teenuseid osutav (töid tegev) ettevõtte, asutus, organisatsioon või nende kõrgemalseisvad organid asuvad vabariikliku (liiduvabariigi) alluvusega linnas, lahendab vaidlused linna riikliku arbitraaži puudumisel selle oblasti riiklik arbitraaž, kelle territooriumil linn asub, välja arvatud vaidlused, mis kuuluvad NSV Liidu Riikliku Arbitraaži ja liiduvabariigi riikliku arbitraaži pädevusse.

Autonoomse vabariigi, krai, oblasti, linna, autonoomse oblasti ja autonoomse ringkonna riiklikul arbitraažil on vaidluste sellele arbitraažile alluvuse piires õigus algatada asja omal initsiatiivil.

§ 13. Riikliku arbitraaži organite poolt lahendatavate majandusvaidluste territoriaalne aluvus

Riikliku arbitraaži organeile alluvad vaidlused, mis tekivad majanduslepingute sõlmimisel, muutmisel ja lõpetamisel, vaatab läbi hankija-, töövõtja või teenuseid osutava (töid tegeva) ettevõtte, asutuse või organisatsiooni asukoha järgne riiklik arbitraaž. Majanduslepingute täitmisel ja muudel alustel tekkivad vaidlused vaadatakse läbi kostja asukoha järgi.

Kui asjas osaleb koondise struktuuriüksus, määratakse vaidluse territoriaalne alluvus kindlaks kooskõlas käesoleva paragrahvi esimese lõiguga olenevalt struktuuriüksuse, mitte aga koondise asukohast.

Kui asjas osalevad kostjad, kes asuvad eri vabariikide, kraide, oblastite, vabariikliku alluvusega linnade, autonoomsete oblastite või autonoomsete ringkondade territooriumil, vaatab vaidluse läbi ühe kostja asukoha järgne riiklik arbitraaž hageja valikul.

§ 14. Majandusvaidluste erandalluvus

Mittekohase kvaliteedi või mittekomplektse toodangu hankimisega seotud vaidlusi, milles osaleb mitu kostjat, vaatab läbi toodangu valmistajaks oleva kostja asukoha järgne riiklik arbitraaž, kui aga hangitud toodangu on valmistanud mitu tootjat, vaatab vaidluse läbi hankijaks oleva kostja asukoha järgne riiklik arbitraaž.

Toodangu puudujäägiga seotud vaidluse, milles osaleb mitu kostjat, vaatab läbi toodangu saatja asukoha järgne riiklik arbitraaž. Sellise toodangu puudujäägiga seotud vaidlus, mille saatja saatis edasi ilma tootja taarat ja pakendit avamata, vaadatakse läbi tootja asukoha järgi, kui aga edasi saadeti mitme tootja valmistatud toodang, vaadatakse vaidlus läbi selle saatja asukoha järgi, kellelt toodang saadi.

Veolepingust tekkinud vaidluse, milles üheks kostjaks on transpordiorgan, vaatab läbi transpordiorgani asukoha järgne riiklik arbitraaž.

Vaidlusi, mis tekivad kaupade ekspordimiseks ja importimiseks lepingute sõlmimisel, muutmisel, lõpetamisel ja täitmisel (sealhulgas veolepingutest tulenevad vaidlused), kui üheks pooleks on väliskaubandusorganisatsioon, vaatab läbi väliskaubandusorganisatsiooni asukoha järgne riiklik arbitraaž. Kui väliskaubandusorganisatsioon asub Moskva linnas või Moskva oblastis, lahendab vaidluse Moskva Oblasti Riiklik Arbitraaž, välja arvatud vaidlused, mis kuuluvad NSV Liidu Riikliku Arbitraaži ja VNFSV Riikliku Arbitraaži pädevusse.

Vaidlusi riiklikele ettevõtetele (koondistele) kahju hüvitamise kohta nende liidulise või vabariikliku (liidu- või autonoomse vabariigi) alluvusega kõrgemalseisvate organite poolt vaatavad läbi vastavalt NSV Liidu Riiklik Arbitraaž ning liidu- või autonoomse vabariigi riiklik arbitraaž; vaidlusi kahju hüvitamise kohta kohaliku alluvusega kõrgemalseisvate organite poolt vaatab läbi krai, oblasti, linna, autonoomse oblasti või autonoomse ringkonna riiklik arbitraaž.

§ 15. Hagimaterjali või asja üleandmine alluvuse järgi ja seejuures tekkinud lahkarvamuste lahendamine

Kui majandusvaidlus ei kuulu vastava riikliku arbitraaži organi alluvusse või kui vaidluse alluvus on selle läbivaatamise protsessis muutunud kas haginna suurenemise, hagi aluse muutumise, vastuhagi esitamise, teise hageja või kostja kaasamise või poole asendamise tagajärjel, saadab riiklik arbitraaž hagimaterjali või asja ettenähtud alluvuse järgi edasi hiljemalt viie päeva jooksul pärast hagiavalduse saamist või asja üleandmise kohta määruse tegemist.

Kui hageja vähendab haginõude suurust, peab vaidluse lahendama sama riiklik arbitraaž.

Asja üleandmise kohta tehtud määruse võib läbi vaadata järelevalve korras.

Kui riiklik paararbitr või riikliku paararbitreri asetäitja tunnistab, et hagimaterjal või asi on vastavale riikliku arbitraaži organile üle antud alluvuskorda rikkudes, saadetakse see materjal või asi koos vastava arvamusega vaidluse alluvusküsimuse lahendamiseks liiduvabariigi riiklikku arbitraaži, kui lahkarvamused olid tekkinud selle vabariigi riiklike arbitraažide vahel, või NSV Liidu Riiklikku Arbitraaži, kui lahkarvamused olid tekkinud eri liiduvabariikide riiklike arbitraažide vahel.

III peatükk

ARBITRAAŽIPROTSESSI OSALISED

§ 16. Majandusvaidluste läbivaatamises osalevad pooled

Riiklikes arbitraažides lahendatavates vaidlustes võivad poolteks — hagejaks ja kostjaks — olla ettevõtted, asutused ja organisatsioonid, kes on juriidilised isikud, samuti nende kõrgemalseisvad organid ja muud riigiorganid. Hagejaks on ettevõtted, asutused ja organisatsioonid ning nimetatud organid, kes esitasid hagi või kelle huvides esitati hagi või alga-

tati asi, kostjaks on aga ettevõtted, asutused ja organisatsioonid ning organid, kelle vastu on suunatud haginõue.

Seadusandluses ettenähtud juhtudel võivad vaidlustes poolteks olla koondiste struktuuriüksused.

§ 17. Poolte õigused ja kohustused

Kummalgi poolel on majandusvaidluse läbivaatamisel riiklikus arbitraažis võrdsed protsessiõigused.

Pooltel on õigus tutvuda asja materjalidega, teha sellest väljavõtteid ja ärakirju, esitada tõendeid, osaleda tõendite vaatluses ja uurimises, esitada taotlusi, anda seletusi, esitada oma väiteid kõigi vaidluse läbivaatamisel tekkinud küsimuste kohta, vaielda arbitraažiprotsessi teiste osaliste taotluste ja väidete vastu, sõlmida teise poolega seadusel põhinevaid kokuleppeid vaidlusküsimuses, osaleda otsuse tegemises, esitada avaldusi otsuse taasläbivaatamise kohta ja kasutada muid käesolevate eeskirjadega antavaid õigusi.

Pooled on kohustatud heauskselt kasutama neile kuuluvaid protsessiõigusi, austades vastastikku teise poole õigusi ja seadusega kaitstavaid huve, ning rakendama abinõusid kõigi asja tehjulude igakülgeks, täielikuks ja objektiivseks uurimiseks.

§ 18. Hagi aluse või eseme muutmise, haginõude suuruse muutmise, hagit loobumine ja hagi õigeksvõtmine

Kuni majandusvaidluse kohta otsuse tegemiseni on hagejal õigus muuta hagi alust või eset ja suurendada haginõuet tingimusel, et järgitaks vaidluse vahetu lahendamise korda selles osas.

Hagejal on õigus hagit loobuda või vähendada haginõuet. Kostjal on õigus võtta hagi õigeks täielikult või osaliselt.

Riiklik arbitraaž ei arvesta hagit loobumist, haginõude vähendamist ega hagi õigeksvõtmist, kui need toimingud on vastuolus seadusandlusega või rikuvad ükskõik kelle õigusi või seadusega kaitstavaid huve.

Riiklikul arbitraažil on õigus muuta hagi alust või eset omal initsiatiivil.

§ 19. Koondise struktuuriüksuse osalemine arbitraažiprotsessis

Koondise struktuuriüksus võib osaleda arbitraažiprotsessis:

koondise nimel nendes vaidlustes, mis tekivad selle üksuse poolt majanduslepingute sõlmimisel nende õiguste piires, mille talle on andnud seadusandlus ja koondis, samuti selliste lepingute muutmisel, lõpetamisel ja täitmisel; neil juhtudel on arbitraažiprotsessis pooleks koondis;

oma nimel nendes vaidlustes, mis tekivad struktuuriüksuse poolt majanduslepingute sõlmimisel kooskõlas koondise poolt talle antud õigusega, samuti selliste lepingute muutmisel, lõpetamisel ja täitmisel; seejuures on arbitraažiprotsessis pooleks struktuuriüksus.

Koondise struktuuriüksusel, kes osaleb arbitraažiprotsessis, on vasta-va poole õigused ja kohustused.

§ 20. Poolte esindajad

Poolte esindajaiks riiklikus arbitraažis on ettevõtete, asutuste, organisatsioonide ja nende kõrgemalseisvate organite, muude riigiorganite, samuti arbitraažiprotsessis osalevate koondiste struktuuriüksuste juhid või juhtide asetäitjad. Nende isikute volitusi kinnitatakse nende ametiseisundit tõendavate dokumentidega.

Poolte esindajaiks võivad olla ka teised isikud; nende volitusi kinnitatakse nõuetekohaselt vormistatud volikirjaga.

§ 21. Mitme hageja või kostja osalemine asjas

Hagi võivad esitada mitu hagejat, samuti võib hagi esitada mitme kostja vastu. Iga hageja või kostja on arbitraažiprotsessis teise poole suhtes iseseisev.

§ 22. Teise hageja või kostja kaasamine asjasse

Küllaldaste aluste olemasolu korral on riiklikul arbitraažil õigus kuni majandusvaidluse kohta otsuse tegemiseni kaasata poolte taotlusel või omal initsiatiivil asjast osa võtma teise hageja või kostjana vastava ettevõtte, asutuse või organisatsiooni.

Hageja või kostja asjasse kaasamise taotluse võib rahuldada tingimusel, et pooled on kehtestatud korras rakendanud abinõusid vaidluse vahetuks lahendamiseks. Hageja või kostja kaasamine asjasse riikliku arbitraaži initsiatiivil vaidluse läbivaatamise ajal võib toimuda olenemata sellest, kas pooled on järginud vaidluse vahetu reguleerimise korda.

Hageja või kostja kaasamise kohta asjasse koostatakse määrus.

§ 23. Poolte kõrgemalseisvate organite osalemine arbitraažiprotsessis

Poolte kõrgemalseisvad organid võivad osaleda arbitraažiprotsessis, kui nad esitavad hagi nende süsteemi kuuluva ettevõtte, asutuse või organisatsiooni huvides. Seejuures on neil hageja protsessiõigused ja -kohustused.

§ 24. Prokuröri osalemine arbitraažiprotsessis

Vastavalt seadusele on prokuröril õigus osaleda arbitraažiprotsessis.

§ 25. Poolte, nende kõrgemalseisvate organite, teiste ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ametiisikute ja eksperdi osalemine arbitraažiprotsessis

Arbitraažiprotsessis võivad osaleda poolte, nende kõrgemalseisvate organite ja teiste ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ametiisikud, kui nad on välja kutsutud andma seletusi majandusvaidluste sisu kohta. Neil isikutel on õigus tutvuda asja materjaliga, anda seletusi, esitada tõendeid, osaleda tõendite vaatluses ja uurimises ning nad on kohustatud heauskselt kasutama oma protsessiõigusi.

Nimetatud isikud on kohustatud ilmuma väljakutse peale riiklikku arbitraaži, teatama neile teadaolevad andmed ja asja tehjolud ning esitada riikliku arbitraaži nõudmisel kirjalikud seletused.

Arbitraažiprotsessis võivad osaleda eksperdid.

§ 26. Üldsuse osalemine majandusvaidluste läbivaatamises

Vaidluste riiklikus arbitraažis läbivaatamises osalema lubatakse ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide, nende kõrgemalseisvate organite, muude riigiorganite, kes on asjas pooleks, ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide esindajaid, et nad esitaksid riiklikule arbitraažile neid volitanud organisatsioonide ja kollektiivide arvamuse läbivaadatava vaidluse kohta.

Ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide esindajatel on õigus tutvuda asja materjaliga, esitada tõendeid ja oma väiteid vaidluse läbivaatamisel tekkinud kõigi küsimuste kohta, osaleda tõendite vaatluses ja uurimises, samuti seaduslikkuse ja riikliku distsipliini rikkumise ning majandustegevuses esinevate puuduste põhjuste väljaselgitamises ning nad on kohustatud kasutama oma protsessiõigusi ranges vastavuses seadusandlusega.

Ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide esindajate volitusi kinnitatakse väljavõttega töökollektiivi üldkoosoleku või töökollektiivi nõukogu või ühiskondliku organisatsiooni valitava organi otsusest.

§ 27. Protsessi õigusjärglus

Kui vaidlusaluse või riikliku arbitraaži otsusega tuvastatud õigussuhete üks pool langeb välja seoses ettevõtte, asutuse, organisatsiooni, nende kõrgemalseisva organi või muu riigiorgani reorganiseerimisega, asendab arbitraaž selle poole tema õigusjärglasega, tehes vastava märke otsuses või määruses. Õigusjärglus on võimalik arbitraažiprotsessi mis tahes staadiumis.

IV peatükk

TÕENDID

§ 28. Tõendite mõiste ja liigid

Asjas on tõendeiks mis tahes tegelikud andmed, mille alusel riiklik arbitraaž seadusandlusega kindlaksmääratud korras tuvastab selliste asjaolude olemasolu või puudumise, mis põhjendavad poolte nõudmisi ja vastuväiteid, samuti muud asjaolud, millel on tähtsust majandusvaidluse õigeks lahendamiseks.

Need andmed tehakse kindlaks järgmiste vahenditega: kirjalike ja asitõenditega, poolte, nende kõrgemalseisvate organite, teiste ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide esindajate ja muude ametiisikute seletustega, samuti eksperdiarvamustega.

§ 29. Tõendamise ja tõendite esitamise kohustus

Kumbki pool peab tõendama need asjaolud, millele ta viitab kui oma nõudmiste ja vastuväidete alusele.

Tõendeid esitavad pooled ja teised arbitraažiprotsessi osalised.

§ 30. Tõendite kuuluvus ja lubatavus

Riiklik arbitraaž võtab vastu ainult neid tõendeid, millel on asjas tähtsus.

Asja tehiolusid, mis seadusandluse kohaselt peavad olema tõendatud teatud tõendamisvahenditega, ei või tõendada muude tõendamisvahenditega.

§ 31. Tõendamisest vabastamise alused

Asjaolud, mille riiklik arbitraaž on tunnistanud üldtuntuks, ei vaja tõendamist.

Ühe majandusvaidluse läbivaatamisel riikliku arbitraaži otsusega tuvastatud fakte ei tõendata uuesti teiste vaidluste läbivaatamisel, milles osalevad samad ettevõtted, asutused või organisatsioonid, nende kõrgemalseisvad organid või muud riigiorganid.

Jõustunud kohtuotsus kriminaalasjas on vaidlust läbivaatavale riiklikule arbitraažile kohustuslik küsimustes, kas teatud teod on toime pandud ja kes need toime pani.

Jõustunud kohtuotsus tsiviilasjas on vaidlust läbivaatavale riiklikule arbitraažile kohustuslik küsimustes faktidest, mis kohus tuvastas ja millel on asjas tähtsus.

§ 32. Kirjalikud tõendid

Kirjalikeks tõenditeks on aktid, kirjad, seletused, teatmed, arvamused ning muud dokumendid ja materjalid, mis sisaldavad andmeid asjaolude kohta, millel on tähtsus majandusvaidluse õigeks lahendamiseks.

Kirjalikud tõendid esitatakse originaalidena või nõuetekohaselt tõestatud ärakirjadena. Kui asjas on tähtsus ainult dokumendi osal, esitatakse nõuetekohaselt tõestatud väljavõte dokumendist.

Juhul kui seadusandluse kohaselt saab asja tehiolusid tõendada ainult originaaldokumentidega, samuti muudel vajalikel juhtudel tuleb riikliku arbitraaži nõudmisel esitada originaaldokumendid.

§ 33. Asitõendid

Asitõenditeks on esemed, mis võivad olla majandusvaidluse õigeks lahendamiseks tähtsust omavate asjaolude kindlakstegemise vahendiks.

§ 34. Tõendite väljanõudmine

Riiklikul arbitraažil on õigus nõuda ettevõtetelt, asutustelt, organisatsioonidelt, nende kõrgemalseisvatelt organitelt ja muudelt riigiorganitelt, sealhulgas ka nendelt, kes ei ole poolteks, dokumentide, andmete ja arvamuste esitamist, mis on vajalikud majandusvaidluse lahendamiseks, samuti tutvuda selliste materjalidega vahetult ettevõttes, asutuses või organisatsioonis, nende kõrgemalseisvates organites, samuti muudes riigiorganites.

Pool, kes taotleb tõendi väljanõudmist, peab näitama, milliseid asjas tähtsust omavaid tehiolusid on võimalik kindlaks teha selle tõendi abil.

Riiklik arbitraaž võib poolele anda volitused saada selliseid tõendeid ettevõtetelt, asutustelt, organisatsioonidelt, nende kõrgemalseisvatelt organitelt ja muudelt riigiorganitelt, kes ei ole läbivaadatavas vaidluses pooleks.

§ 35. Kirjalike ja asitõendite vaatlus ning uurimine nende asukohas

Kui kirjalike ja asitõendite esitamine on raskendatud, võib riiklik arbitraaž neid tõendeid vaadelda ja uurida nende asukohas.

Tõendite vaatluse ja uurimise tulemuste kohta koostatakse protokoll, millele kirjutavad alla riiklik arbiter ning tõendite vaatlusest ja uurimisest osavõtnud poolte esindajad. Protokoll lisandatakse toimikule.

§ 36. Kirjalike ja asitõendite tagastamine

Toimikus olevad originaaldokumendid tagastatakse ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele ja nende kõrgemaiseisvatele organitele, samuti muudele riigiorganitele nende palvel pärast majandusvaidluse läbivaatamist, kui esitatakse nende dokumentide nõuetekohaselt tõestatud ärakirjad.

Riiklikus arbitraažis asuvad asitõendid tagastatakse pärast vaidluse läbivaatamist ettevõtetele, asutusele, organisatsioonile või organile, kellelt need olid saadud, või antakse üle ettevõtetele, asutusele, organisatsioonile või organile, kelle õigust neile asjadele riiklik arbitraaž tunnistas.

§ 37. Ekspertiisi määramine ja tegemine

Majandusvaidluse lahendamisel tekkivate küsimuste selgitamiseks, mis nõuavad eriteadmisi, määrab riiklik arbitraaž ekspertiisi (tehnika-, kaubatundmis-, raamatupidamis- jm. ekspertiisi).

Arbitraažiprotsessi osalistel on õigus esitada riiklikule arbitraažile küsimusi, mida ekspert peab selgitama.

Küsimused, mille kohta nõutakse eksperdiarvamust, määrab riiklik arbitraaž lõplikult kindlaks oma määruuses.

Ekspertiisi tegemine tuleb teha ülesandeks kompetentsetele asutustele ja organisatsioonidele ja üksnes siis, kui selline võimalus puudub, vahetult spetsialistidele, kellel on selleks vajalikud teadmised. Ekspertiisi tegeval isikul on õigus tutvuda asja materjaliga ja nõuda pooltelt täiendavat materjali. Vajaduse korral tehakse ekspertiis poolte esindajate osavõtul.

§ 38. Ekspertiis

Ekspertiis peab sisaldama tehtud uuringute üksikasjaliku kirjelduse, uuringute tulemuste põhjal tehtud järeldused ja põhjendatud vastused riikliku arbitraaži esitatud küsimustele. Arvamus esitatakse riiklikule arbitraažile kirjalikult ja ärakirjad saadetakse pooltele.

Kui ekspertiisi tegemisel tuvastatakse majandusvaidluse õigeks lahendamiseks tähtsust omavad asjaolud, mille kohta riiklik arbitraaž ei ole küsimusi esitanud, esitab ekspert oma arvamusel järeldused ka nende asjaolude kohta.

Kui eksperdiarvamus ei ole küllalt selge või on ebatäielik, võib riiklik arbitraaž määrata täiendava ekspertiisi. Kui riiklik arbitraaž ei nõustu eksperdiarvamusel, võib ta määrata kordusekspertiisi, tehes selle ülesandeks teisele eksperdile.

§ 39. Tõendite hindamine

Riiklik arbitraaž hindab kõiki tõendeid oma sisemise veendumuse järgi, mis rajaneb kõigi asja tehilolude igakülgtsel, täielikul ja objektiivsel uurimisel, juhindudes seejuures seadusandlusest.

Mitte mingil tõendil ei ole riikliku arbitraaži jaoks ette kindlaksmääratud jõudu.

Kui üks pool võtab õigeks faktilised andmed ja asjaolud, millega teine pool põhjendab oma nõudmisi või vastuväiteid, ei ole see riikliku arbitraaži jaoks kohustuslik.

Eksperdiarvamust arutatakse riikliku arbitraaži istungil ja hinnatakse kogumis kõigi teiste tõenditega asja kohta.

Riiklik arbitraaž võib eksperdiarvamuse tagasi lükata, märkides otsuses tagasilükkamise motiivid.

V peatükk

HAGI TAGAMINE

§ 40. Hagi tagamise eesmärk

Riiklik arbitraaž võib poole avalduse alusel või omal initsiatiivil rakendada abinõusid hagi tagamiseks. Hagi tagamine on lubatud siis, kui selliste abinõude rakendamata jätmine võib raskendada otsuse täitmist või teha selle võimatuks.

§ 41. Hagi tagamise abinõud

Hagi tagamise abinõudeks võivad olla:

- 1) kostja vara või raha arestimine;
- 2) kostjale teatavate toimingute sooritamise keelamine;
- 3) sissenõudmise peatamine hageja poolt vaidlustatava täitedokumendi või muu dokumendi järgi, mille alusel sissenõudmine toimub vaieldamatus (aktseptita) korras.

Hagi tagamise kohta koostatakse määrus.

§ 42. Hagi tagamise tühistamine

Hagi tagamise tühistamise küsimuse lahendab majandusvaidlust läbi vaatav riiklik arbitraaž, näidates selle ära otsuses või määrukses.

VI peatükk

ARBITRAAŽIKULUD

§ 43. Arbitraažikulude koostis

Arbitraažikulud koosnevad riigilõivust ja summadest, mis kuuluvad väljamaksmisele riikliku arbitraaži poolt määratud ekspertiisi tegemise eest.

§ 44. Riigilõiv

Hagiavaldustelt ja riikliku arbitraaži otsuste taasläbivaatamise avaldustelt tuleb maksta riigilõivu.

§ 45. Hagihind

Hagihinna, mille järgi arvutatakse riigilõivu, määrab kindlaks hageja, lähtudes sissenõutavast summast või summast, mida hageja vaidlustab täitedokumendi või muu dokumendi järgi, mille alusel toimub sissenõudmine vaieldamatus (aktseptita) korras. Majandusvaidlustes vara nõudmise kohta määratakse hagihind selle vara maksumusest lähtudes. Hagihinna hulka arvatakse ka hagiavalduses märgitud leppetrahvi (trahvi, viivise) summad, kui need aga ei ole hagiavalduses märgitud, siis riikliku arbit-

raaži otsusega kindlaksmääratud leppetrahvi (trahvi, viivise) summad. Kui hageja on määranud hagihinna valesti või kui asi on algatatud riikliku arbitraaži initsiatiivil, määrab hagihinna riiklik arbitraaž.

Mitmest iseseisvast nõudmisest koosneva hagi hind määratakse kindlaks kõigi nõudmiste summana.

§ 46. Riigilõivu sissenõudmine

Riigilõivu tasutakse või nõutakse see eelarvetuludesse seadusandlusega kehtestatud korras ja suurus.

Prokuröri avalduse alusel või riikliku arbitraaži initsiatiivil algatatud asjas otsuse tegemisel nõutakse riigilõiv eelarvetuludesse üldalusel.

Kui haginõuet suurendatakse, nõutakse puudujääv riigilõivusumma sisse vastavalt suurendatud hagihinnale.

Kui üks riiklik arbitraaž annab teisele riiklikule arbitraažile läbivaatamiseks hagimaterjali või majandusvaidluse asja, mis on tekkinud lepingu sõlmimisel, muutmisel või lõpetamisel, nõuab puudujääva riigilõivu sisse see riiklik arbitraaž, kellele materjal või asi üle anti.

§ 47. Riigilõivu tagastamine

Riigilõiv kuulub tagastamisele seadusandlusega ettenähtud juhtudel.

Riigilõivu tagastab rahandusorgan riikliku arbitraaži otsuse või määruse alusel, milles märgitakse ära asjaolud, mis on riigilõivu täieliku või osalise tagastamise aluseks. Avalduse puhul, millelt riigilõiv on tasutud, kuid mida riiklikule arbitraažile ei ole esitatud, tagastatakse riigilõiv riikliku arbitraaži poolt väljaantava õiendi alusel.

§ 48. Ekspertiisi tegemise eest tasumisele kuuluvate summade kindlaksmääramine

Kui ekspertiisi tehakse tasu eest, määrab selle suuruse riiklik arbitraaž oma otsuses, arvestades kehtestatud korras kindlaksmääratud tasumäärasid ja ekspertiisi tegemiseks kulunud aega.

Ekspertide hüvitatakse riiklikku arbitraaži tulekuga seotud sõidukulud ja eluruumi üürimise kulud ning makstakse päevaraha suurus, mis on seadusandlusega ette nähtud ametialasesse komandeeringusse lähetatavatele töötajaile.

§ 49. Arbitraažikulude jaotus

Riigilõivu tasumine pannakse:

1) lepingu sõlmimisel, muutmisel või lõpetamisel tekkinud vaidluse puhul poolele, kes alusetult keeldub vastu võtmast teise poole ettepanekuid, või mõlemale poolele, kui riiklik arbitraaž lükkas osaliselt tagasi kummagi poole ettepanekud;

2) lepingu täitmisel ja muudel alustel tekkinud vaidluste puhul pooltele proportsionaalselt rahuldatud haginõuete suurusega.

Kui asi tekkis ühe poole väära tegevuse tõttu (kostja jättis pretensioonile vastamata, hageja ei saanud kostjale pretensiooni läbivaatamiseks nõutud dokumente jms.) on riiklikul arbitraažil õigus panna riigilõivu tasumisega seotud kulud selle poole kanda, olenemata asja lahendist.

Riigilõiv, mille tasumisest hageja oli kehtestatud korras vabastatud, nõutakse sisse kostjalt eelarvetuludesse proportsionaalselt rahuldatud haginõuete suurusena, kui kostja ei ole lõivu tasumisest vabastatud.

Riiklik arbitraaž hüvitab poolele, kelle kasuks tehti otsus, riigilõivu tasumisega seotud kulud teise poole arvel, kuigi see pool oli lõivu tasumisest vabastatud.

Ekspertiisi eest tasumisele kuuluvad summad pannakse: hagi rahuldamisel kostjale; hagi rahuldamata jätmisel hagejale; hagi osalisel rahuldamisel mõlemale poolele proportsionaalselt rahuldatud haginõuete suurusga.

VII peatükk

PROTSESSITÄHTAJAD

§ 50. Protsessitähataegade kehtestamine ja arvutamine

Protsessitoiminguid sooritatakse seadusandlusega kehtestatud täht-aegade jooksul. Kui seadusandlusega ei ole protsessitähataegu kehtestatud, määrab need kindlaks riiklik arbitraaž.

Protsessitoimingute tähtajad määratakse kindlaks täpse kalendripäevaga, viitega sündmusele, mis tingimata peab toimuma, või ajavahemikuga. Viimasel juhul võib toiminguid sooritada kogu ajavahemiku jooksul.

Aastates, kuudes või päevades arvutatava protsessitähataja kulg algab kulgemise algust määravale kalendripäevale või sündmusele järgneval päeval.

§ 51. Protsessitähataegade lõppemine

Aastates arvutatav tähtae lõpeb tähtaja viimase aasta vastaval kuu-päeval. Kuudes arvutatav tähtae lõpeb tähtaja viimase kuu vastaval päeval. Kui kuudes arvutatava tähtaja lõpp langeb kuule, milles vastavat kuu-päeva ei ole, lõpeb tähtae selle kuu viimasel kuupäeval.

Kui tähtaja viimane päev langeb mittetööpäevale, loetakse tähtaja lõpupäevaks sellele päevale järgnev esimene tööpäev.

Protsessitoimingut, mille sooritamiseks on kehtestatud tähtae, võib sooritada kuni tähtaja viimase päeva kella kahekümne neljani. Kui hagi-avaldu, hagiavaldu vastulause, avaldu otsuse taastõivaatamise kohta ja muud dokumendid olid postitatud või antud telegraafi tähtaja viimasel päeval enne kella kahtekümmend nelja, ei loeta tähtae möödalastuks.

§ 52. Protsessitähataegade möödalaskmise tagajärjed

Seadusandlusega kehtestatud või riikliku arbitraaži poolt määratud tähtaja möödumisel lõpeb protsessitoimingu sooritamise õigus.

Avaldused ja muud dokumendid, mis on esitatud pärast protsessi-tähataja möödumist, võib tagastada või jätta läbi vaatamata.

§ 53. Protsessitähataegade peatumine

Kõigi veel möödumata protsessitähataegade kulg peatub asja menet-luse peatamisega. Asja menetluse uuendamise päevast jätkub protsessi-tähataegade kulg.

§ 54. Protsessitähataegade ennistamine ja pikendamine

Tunnistanud seadusandlusega kehtestatud protsessitähataja möödalask-mise põhjused mõjuvaiks, võib riiklik arbitraaž möödalastud tähtaja ennis-tada.

Avaldus möödalastud protsessitähataja ennistamise kohta esitatakse sellele riikliku arbitraaži organile, kus tuli sooritada protsessitoiming.

Möödalastud tähtaja ennistamine märgitakse riikliku arbitraaži otsuses või määruses. Tähtaja ennistamisest keeldumise kohta tehakse määrus, mis saadetakse avaldajale.

Möödalastud tähtaja ennistamisest keeldumise kohta tehtud määruse võib läbi vaadata järelevalve korras.

Riikliku arbitraaži määratud tähtaegu võib arbitraaž pikendada poolte avalduse põhjal või omal initsiatiivil.

VIII peatükk

HAGI ESITAMINE

§ 55. Hagiavalduse vorm ja sisu

Hagiavaldus esitatakse riiklikku arbitraaži kirjalikult ja sellele kirjutab alla ettevõtte, asutuse, organisatsiooni, nende kõrgemalseisva organi, muu riigiorgani või koondise struktuuriüksuse juht või juhi asetäitja või prokurör, kes andis avalduse arbitraaži.

Hagiavalduses peab olema märgitud:

- 1) riikliku arbitraaži organi nimetus, kuhu avaldus esitatakse;
- 2) hagiavalduse allakirjutamise kuupäev ja number;
- 3) poolte, koondiste struktuuriüksuste nimetus ja alluvus, postiaadressid, konto nimetus ja number, millelt võib teostada sissenõuet, konto nimetus ja number, millele tuleb kanda sissenõutud summa, ning nende krediitdiasutuste nimetused, kus asuvad poolte kontod;
- 4) hagi hind, kui hagi kuulub hindamisele; lepingusumma (majandusvaidlustes, mis tekivad lepingu sõlmimisel, muutmisel ja lõpetamisel);
- 5) asjaolud, millel rajaneb haginõue, ja avalduses esitatud asjaolusid kinnitavad tõendid, sissenõutava või vaidlustatava summa põhjendatud arvutus ning seadusandlus, mille alusel hagi esitatakse;
- 6) andmed selle kohta, et avalduse esitaja on rakendanud abinõusid kohustuste täitmiseks majandusvaidluste vahetu lahendamise osas, näidates ära teisele poolele sellekohase ettepaneku saatmise kuupäeva, samuti vastuse saamise kuupäeva; vastuses, lahkarvamuste protokollis või muudes dokumentides esitatud väidete tagasilükkamise motiivid;
- 7) haginõue; kui hagi esitati mitme kostja vastu, siis nõudmine iga kostja suhtes;
- 8) avaldusele lisatavate dokumentide loetelu.

Hagiavalduses võivad olla näidatud muud andmed, kui avalduse esitaja arvab, et need on vajalikud vaidluse õigeks lahendamiseks.

§ 56. Hagiavaldusele lisatavad dokumendid

Hagiavaldusele lisatakse dokumendid, mis tõendavad:

- 1) asjaolusid, millel rajaneb haginõue;
- 2) koondise struktuuriüksuse volitusi, kui ta esitab avalduse;
- 3) avalduse esitaja poolt abinõude rakendamist kohustuste täitmiseks majandusvaidluse vahetel lahendamisel iga kostjaga (lepingute sõlmimi-

sel, muutmisel ja lõpetamisel tekkinud vaidlustes vastavalt leping, lepinguprojekt, kiri nõudmisega sõlmida, muuta või lõpetada leping, lahkavamuste protokoll ja selle saamise kuupäeva tõendavad dokumendid, andmed ühe poole ettepanekute ja nende kehtestatud korras läbivaatamise kohta, teise poole vastus, kui see on saadud, ja muud dokumendid; lepingute täitmisel ja muudel alustel tekkinud vaidlustes — pretensiooni ära-kiri, tõendid selle kostjale saatmise kohta ja pretensiooni vastuse ära-kiri, kui vastus on saadud);

4) kostjale hagiavalduse ära-kirja ja sellele lisatud dokumentide (postkiitung, väärtkirja sisukiri, väljavõte postisaadetiste registrist jms.) saatmist;

5) seadusandlusega kehtestatud korras ja suuruses riigilõivu tasumist.

§ 57. Hagiavalduse ära-kirja ja hagiavaldusele lisatavate dokumentide saatmine

Avalduse esitaja on kohustatud hagi esitamisel, samuti juhul, kui riiklik arbitraaž kaasab asjasse teise hageja või kostja, saatma pooltele hagiavalduse ära-kirja ja hagiavaldusele lisatud dokumentide ära-kirjad, kui pooltel neid ei ole.

§ 58. Haginõuete ühendamine

Ühes hagiavalduses võib olla ühendatud mitu nõudmist, kui need on omavahel seotud tekkimise aluste või esitatud tõendite poolest, samuti teistel juhtudel, kui seadusandlusega on lubatud haginõuete ühendamine.

Ühes hagiavalduses võib olla ühendatud mitu alla 100 rubla suurust nõudmist NSV Liidu Riikliku Arbitraaži poolt kehtestatud korras.

Riiklikul arbiteril on õigus ühendada üheks asjaks sellele riikliku arbitraaži organile kehtestatud majandusvaidluste alluvuse piires mitu ühe-sugust asja, milles osalevad samad pooled.

§ 59. Hagiavalduse vastulause

Kostja on kohustatud hiljemalt viie päeva jooksul pärast hagiavalduse ära-kirja saamist saatma riiklikule arbitraažile, hagejale ja teistele kostjatele, samuti vastavale prokurörile (kui prokurör saatis hagiavalduse arbitraaži) hagiavalduse vastu-ause ja kõik dokumendid, mis on vajalikud majandusvaidluse läbivaatamiseks.

Vastulausele kirjutab alla ettevõtte, asutuse, organisatsiooni, nende kõrgemalseisva organi või koondise struktuuriüksuse juht või juhi asetäitja. Vastulause saadetakse välja täht- või väärtkirjaga või antakse kätte allkirja vastu.

Vastulauses tuuakse ära:

- 1) riikliku arbitraaži organi nimetus, kus vaidlust läbi vaadatakse;
- 2) vastulause allakirjutamise kuupäev ja number ning hageja nimetus;
- 3) vaidluse vahetu lahendamise kohta esitatud ettepanekule saadetud vastuse sisu, kui hagiavalduses on märgitud, et hageja ei ole sellele ettepanekule vastust saanud (sel juhul lisatakse vastulausele ära-kiri, mis on tehtud vastusest ettepaneku-e vaidluse vahetu lahendamise kohta ja tõendid selle saatmise kohta hagejale);

4) õigeksvõetud summa suurus ja arvutus, kui see on aga üle kantud, siis vastava maksekorralduse number ja kuupäev ning tõendid selle kohta, et krediidiasutus on võtnud maksekorralduse täitmiseks;

5) hageja nõudmiste täieliku või osalise tagasilükkamise motiivid koos viitega seadusandlusele, samuti tõendid, mis põhjendavad haginõude tagasilükkamist;

6) vastulausele lisatud dokumentide loetelu.

§ 60. Vastuhagi esitamine

Majandusvaidluse kohta otsuse tegemiseni on kostjal õigus esitada hagejale vastuhagi, et see läbi vaadata koos esialgse hagiga. Vastuhagi peab olema seotud esialgse hagiga.

Vastuhagi esitatakse hagi esitamise üldeeskirjade kohaselt.

IX peatükk

ASJA ALGATAMINE JA MATERJALI ETTE- VALMISTAMINE RIIKLIKU ARBITRAAŽI ISTUNGIL LÄBIVAATAMISEKS

§ 61. Hagiavalduse vastuvõtmine

Hagiavalduse vastuvõtmise otsustab riiklik arbiter.

§ 62. Hagiavalduse vastuvõtmisest keeldumine

Riiklik arbiter keeldub hagiavaldust vastu võtmast, kui:

- 1) avaldus ei kuulu läbivaatamisele riikliku arbitraaži organeis;
- 2) on olemas kohtu-, arbitraaži, vahekohtu- või laadakomitee otsus samade poolte vahel, sama eseme kohta ja samadel alustel tekkinud majandusvaidluse kohta;
- 3) kohtu, arbitraaži, vahekohtu või laadakomitee menetluses on samade poolte vaheline vaidlusasi, mis on tekkinud sama eseme kohta ja samadel alustel;
- 4) hagi on esitatud ettevõtte, asutuse või organisatsiooni vastu, kes seadusandluse kohaselt ei või olla sellises vaidluses kostjaks.

Hagiavalduse vastuvõtmisest keeldumise kohta tehakse määrus, mis saadetakse huvitatud ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele, nende kõrgemalseisvatele organitele ja muudele riigiorganitele hiljemalt viie päeva jooksul pärast avalduse saamist.

Hagiavalduse vastuvõtmisest keeldumise määrusele, mis saadetakse avaldajale, lisatakse hagimaterjal.

Hagiavalduse vastuvõtmisest keeldumise määruse võib läbi vaadata järelevalve korras. Kui see määrus tühistatakse, loetakse hagiavaldus esitatuks päevast, mil esmakordselt pöörduiti avaldusega riiklikku arbitraaži.

§ 63. Hagiavalduse tagastamine

Riiklik arbiter tagastab hagiavalduse ja sellele lisatud dokumendid läbi vaatamata, kui:

- 1) hagiavaldusele on alla kirjutanud isik, kellel ei ole selleks õigust, või isik, kelle ametiseisund ei ole näidatud;

2) hagiavalduses ei ole näidatud poolte ja koondiste struktuuriüksuste nimetusi, nende postiaadresse või nende krediidasutuste nimetusi, kus asuvad poolte kontod;

3) hagiavalduses ei ole märgitud asjaolusid, millel rajaneb haginõue, tõendeid, mis kinnitavad avalduses esitatud asjaolusid, ning sissenõutava või vaidlustatava summa põhjendatud arvutust;

4) avalduse esitaja ei esitanud tõendeid kehtestatud korras ja suuruses riigilõivu tasumise kohta, välja arvatud lepingute sõlmimisel tekkinud majandusvaidlused;

5) on rikutud haginõuete ühendamise eeskirju või ühendatud ühes hagiavalduses mitu nõudmist ühe või mitme kostja vastu ja nende nõudmistele koos läbivaatamine takistab poolte õiguste ja omavaheliste suhete väljaselgitamist või muudab vaidluse läbivaatamise oluliselt keerulisemaks või pikendab seda;

6) avalduse esitaja ei ole esitanud tõendeid hagiavalduse ärakirja ja sellele lisatud dokumentide kostjale saatmise kohta;

7) koondise struktuuriüksuse poolt hagi esitamisel ei ole esitatud dokumente, mis kinnitavad tema volitusi;

8) avalduse esitaja ei ole esitanud tõendeid selle kohta, et ta täitis kohustuse rakendada kehtestatud korras vajalikke abinõusid vaidluse vahetuks reguleerimiseks kostjaga;

9) avalduse esitaja ei ole esitanud tõendeid selle kohta, et ta on pöördunud panga poole kostjalt võlgnevuse kättesaamiseks, kui seadusandluse kohaselt peab võlgnevuse kätte saama panga kaudu;

10) enne asja algatamise määruse tegemist saabus hagejalt avaldus vaidluse reguleerimise kohta.

Hagiavalduse tagastamine ei takista hagiavaldusega teistkordset riiklikku arbitraaži pöördumist üldkorras pärast rikkumise kõrvaldamist.

§ 64. Asja algatamine ettevõtte, asutuse või organisatsiooni, nende kõrgemalseisvate organite, muude riigiorganite ja prokuröri avalduse alusel

Hagiavalduse vastuvõtmisel teeb riiklik arbitrer hiljemalt viie päeva jooksul pärast saamist määruse asja algatamise kohta ja saadab selle huvitatud ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele, nende kõrgemalseisvatele organitele ja muudele riigiorganitele, samuti prokurörile (kui asi algatatakse tema avalduse põhjal). Määruses märgitakse ära hagiavalduse vastuvõtmine, asja määramine läbivaatamiseks riikliku arbitraaži istungil, istungi aeg ja koht ning vajalikud toimingud asja istungil läbivaatamise ettevalmistamiseks. Selle määruse tegemisel järgitakse käesolevate eeskirjade §-i 83 nõudeid.

Määrus saadetakse ka teistele ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele, nende kõrgemalseisvatele organitele ning muudele riigiorganitele, kui neilt nõutakse dokumente, andmeid ja arvamusi või kui nende ametisikuid kutsutakse riiklikku arbitraaži.

Kui poolte esindajate ilmumist riikliku arbitraaži istungile ei tunnistata kohtustuslikuks, viidatakse sellele määruses.

§ 65. Asja algatamine riikliku arbitraaži initsiatiivil

Riiklikul arbitraažil on õigus algatada asju omal initsiatiivil, kui on andmeid selle kohta, et ettevõtted, asutused, organisatsioonid ja nende kõrgemalseisvad organid on rikkunud riiklikku plaani- ja lepingudistsipliini või kui majandustegevuses on olnud teisi seaduslikkuse rikkumisi.

Ettevõtted, asutused ja organisatsioonid ning nende kõrgemalseisvad organid saavad riikliku arbitraaži nõudmisel talle asja algatamiseks vajaliku täiendava materjali hiljemalt viie päeva jooksul pärast temalt päringu saamist.

Määrus asja algatamise kohta riikliku arbitraaži initsiatiivil tehakse käesolevate eeskirjade §-ide 64 ja 83 nõudeid järgides. Määruses tuuakse ära ka andmed, mille põhjal asi algatatakse, ja rikkumise olemus.

§ 66. Riikliku arbitri tegevus materjali ettevalmistamisel asja istungil läbivaatamiseks

Majandusvaidluse õige ja õigeaegse lahendamise tagamiseks sooritab riiklik arbiter vajalikel juhtudel järgmisi toiminguid materjali ettevalmistamisel asja istungil läbivaatamiseks:

1) lahendab hageja poolt märkimata ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning nende kõrgemalseisvate organite poolena asjasse kaasamise küsimuse;

2) jätab kostjate hulgast välja need ettevõtted, asutused ja organisatsioonid ning nende kõrgemalseisvad organid, kellele ei olnud saadetud ettepanekut vaidluse vahetuks lahendamiseks, samuti need ettevõtted, asutused ja organisatsioonid, kes seadusandluse kohaselt ei või olla kostjaks sellises vaidluses;

3) kutsub välja poolte esindajad (kui pooled asuvad samas asulas, kus riiklik arbitraažgi) asja tehilude täpsustamiseks ja selgitab välja, millist materjali võib täiendavalt esitada;

4) kohustab pooli, teisi ettevõtteid, asutusi, organisatsioone ja nende ametiisikuid sooritama teatud toiminguid (kontrollima arvutusi, teostama lõendite asukohas nende vaatlust jms.);

5) nõuab ettevõtetest, asutustelt ja organisatsioonidelt ning nende kõrgemalseisvatelt organitelt, samuti muudelt riigiorganitelt, sealhulgas ka nendelt, kes ei ole poolteks, dokumente, andmeid ja arvamusi, mis on vajalikud vaidluse lahendamiseks, ning tutvub selliste materjalidega vahetult ettevõtetest, asutustes ja organisatsioonides, nende kõrgemalseisvates organites ning muudes riigiorganites;

6) otsustab ekspertiisi määramise;

7) teostab kirjalike ja asitõendite vaatlust ja uurimist nende asukohas;

8) lahendab poolte esindajate riikliku arbitraaži istungile ilmutamise mittekohustuslikuks tunnistamise küsimuse käesolevate eeskirjade §-i 70 teises lõigus ettenähtud juhtudel;

9) lahendab asja sisu kohta seletuste andmiseks ametiisikute väljakutsumise küsimuse;

10) lahendab asjas poolteks olevate ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning nende kõrgemalseisvate organite ühiskondlike organisatsioonide ja töökollektiivide esindajate vaidluse läbivaatamisest osavõtu küsimuse;

11) lahendab vaidluse vahetult ettevõttes, asutuses ja organisatsioonis ning nende kõrgemalseisvates organites läbivaatamise küsimuse;

12) sooritab muid toiminguid vaidluse õige ja õigeaegse lahendamise tagamiseks.

X peatükk

MAJANDUSVAIDLUSTE LÄBIVAATAMINE

§ 67. Majandusvaidluste läbivaatamise tähtajad

Riiklik arbitraaž peab vaidluse läbi vaatama hiljemalt ühe kuu jooksul, arvates hagiavalduse saamise või riikliku arbitraaži initsiatiivil asja algatamise päevast.

Lepingute täitmisel ja muudel alustel tekkinud vaidlus vaadatakse läbi hiljemalt kahe kuu jooksul, kui kas või üks pooltest asub Kaug-Põhja piirkonnas või Kaug-Põhja piirkonnaga võrdsustatud paikkonnas.

Erandjuhtudel on riiklikul paarbiteril või riikliku paarbiteri asetäitjal õigus pikendada vaidluse läbivaatamise tähtaega NSV Liidu Riikliku Arbitraaži poolt kindlaksmääratud korras.

§ 68. Istungi pidamise kord

Istungi pidamise korra määrab kindlaks istungil eesistujaks olev riiklik arbiter, lähtudes sellest, et riiklik arbitraaž peab tagama asja kõigi tehiolude igakülgse, täieliku ja objektiivse väljaselgitamise, poolte õiguste ja kohustuste range järgimise, seaduslikkuse ja riikliku distsipliini rikkumise põhjuste ning puuduste väljaselgitamise ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning nende kõrgemalseisvate organite majandustegevuses, samuti arbitraažiprotsessi kasvatusliku mõju. Riiklik arbiter selgitab arbitraažiprotsessi osalistele nende õigusi ja kohustusi ning annab abi neile kuuluvate õiguste teostamisel.

Riikliku arbiteri poolt kindlaksmääratud korra kohaselt kuulatakse ära hageja ja kostja esindajad, ekspert ja teised istungil osalevad isikud.

Eriti keeruka majandusvaidluse läbivaatamisel on riiklikul arbiteril õigus teha kuni kolmepäevane vaheaeg, mille kohta tehakse otsuses märkus.

§ 69. Majandusvaidluse läbivaatamine, kui ei ole esitatud hagiavalduse vastulauset ja riikliku arbitraaži poolt nõutud materjali

Kui kostja ei ole esitanud hagiavalduse vastulauset ega riikliku arbitraaži poolt nõutud materjali, võib vaidluse läbi vaadata toimikus oleva materjali põhjal.

§ 70. Majandusvaidluse läbivaatamine poolte esindajate osavõtuta

Kui hageja või kostja või mõlema poole esindajad ei ilmu riikliku arbitraaži istungile, võib vaidluse läbi vaadata nende osavõtuta, kui riikliku arbitri arvates mitteilmumine ei takista vaidluse lahendamist.

Kui asja materjal võimaldab lahendada vaidlust poolte esindajateta, võib riiklik arbiter poolte taotlusel või omal initsiatiivil tunnistada mittekoustuslikuks poolte esindajate ilmumise riikliku arbitraaži istungile, samuti võib riiklik arbiter lahendada vaidluse poolte esindajaid välja kutsumata.

§ 71. Majandusvaidluse läbivaatamine ettevõttes, asutuses, organisatsioonis ja nende kõrgemalseisvais organeis

Vaidlusi, millel on suur ühiskondlik tähtsus, vaatab riiklik arbitraaž läbi vahetult ettevõttes, asutuses, organisatsioonis ja nende kõrgemalseisvais organeis.

Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning nende kõrgemalseisvate organite juhid on kohustatud sel juhul riiklikule arbitraažile kaasa aitama arbitraažiprotsessi korraldamisel.

§ 72. Asja läbivaatamise edasilükkamine

Riiklikul arbitraažil on käesolevate eeskirjade §-is 67 kehtestatud tähtaegade piires õigus asja läbivaatamist edasi lükata, kui on tarvis kaasata asjast poolena osa võtma teist ettevõtet, asutust või organisatsiooni, välja nõuda täiendavaid tõendeid, välja kutsuda ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide, nende kõrgemalseisvate organite ja muude riigiorganite ametiisikuid, kui ei ole saadud hagiavalduse vastulauset ega nõutud materjali, kui poolte esindajad ei ole ilmunud ja muudel juhtudel, kui asja ei saa läbi vaadata sellel istungil.

Asja läbivaatamise edasilükkamise kohta tehakse määrus, milles märgitakse järgmise istungi koht ja aeg.

Asja läbivaatamise edasilükkamise määrukses võib lahendada trahvi sissenõudmise küsimuse, mis on ette nähtud käesolevate eeskirjade §-i 79 teise lõigu punktis 6.

§ 73. Asja menetluse peatamine ja menetluse uuendamine

Riiklik arbitraaž peatab asja menetluse, kui:

1) asja ei ole võimalik läbi vaadata enne, kui sellega seotud teine asi on lahendatud kohtus või riiklikus arbitraažis, või enne, kui vastav küsimus on lahendatud pädeva organi poolt;

2) riiklik arbitraaž on määranud ekspertiisi;

3) riiklik arbitraaž on saatnud materjali prokuratuuri- või siseasjade organile uurimiseks.

Riiklik arbitraaž uuendab asja menetluse pärast asjaolude kõrvaldamist, mis tingisid menetluse peatamise.

Asja menetluse peatamise ja menetluse uuendamise kohta tehakse määrus.

Asja menetluse peatamise määrukses võib läbi vaadata järelevalvekorras.

§ 74. Asja menetluse lõpetamine

Riiklik arbitraaž lõpetab asja menetluse, kui:

1) majandusvaidlus ei kuulu läbivaatamisele riikliku arbitraaži organeis;

2) on olemas kohtu-, arbitraaži, vahekohtu- või laadakomitee otsus samade poolte vahel, sama eseme kohta ja samadel alustel tekkinud vaidluse kohta;

3) avalduse esitaja ei ole rakendanud abinõusid kohustuse täitmiseks reguleerida vaidlus vahetult kostjaga ja sellise reguleerimise võimalus on minetatud;

4) hagi on esitatud ettevõtte, asutuse või organisatsiooni vastu, kes seadusandluse kohaselt ei või olla sellises vaidluses kostjaks;

5) poolteks olevad ettevõtted, asutused, organisatsioonid, nende kõrgemalseisvad organid või muud riigiorganid on likvideeritud.

Asja menetluse lõpetamise korral ei ole lubatud teistkordne riiklikku arbitraaži pöördumine samade poolte vahel, sama eseme kohta ja samadel alustel tekkinud vaidlusega.

Asja menetluse lõpetamise kohta tehakse määrus, milles võib otsustada arbitraažikulude jaotamise poolte vahel, riigilõivu tagastamise eelarvest, samuti käesolevate eeskirjade §-i 79 teise lõigu punktides 5 ja 6 ettenähtud trahvide sissenõudmine.

Asja menetluse lõpetamise määruse võib läbi vaadata järelevalve korras.

§ 75. Hagi läbivaatamata jätmine

Riiklik arbitraaž jätab hagi läbi vaatamata, kui:

1) hagiavaldusele on alla kirjutanud isik, kellel ei ole selleks õigust, või isik, kelle ametiseisund ei ole näidatud;

2) kohtu, arbitraaži, vahekohtu või laadakomitee menetluses on samade poolte vahel, sama eseme kohta ja samadel alustel tekkinud majandusvaidlusasi;

3) avalduse esitaja ei ole rakendanud abinõusid kohustuse täitmiseks reguleerida vaidlus vahetult kostjaga ja sellise lahendamise võimalust ei ole minetatud;

4) avalduse esitaja ei ole pöördunud panga poole kostjalt võlgnevuse kättesaamiseks, kui seadusandluse kohaselt peab võlgnevuse kätte saama panga kaudu;

5) hageja ei ole mõjuvate põhjusteta esitanud arbitraaži poolt nõutud materjali, mis on vajalik vaidluse lahendamiseks, või kui hageja esindaja ei ilmunud väljakutse peale arbitraaži istungile ja tema mitteilmumine takistab vaidluse läbivaatamist.

Hagi läbivaatamata jätmise kohta tehakse määrus, milles võib otsustada arbitraažikulude jaotamise poolte vahel, riigilõivu tagastamise eelarvest, samuti käesolevate eeskirjade §-i 79 teise lõigu punktides 5 ja 6 ettenähtud trahvide sissenõudmise.

Hagi läbivaatamata jätmise määruse võib läbi vaadata järelevalve korras.

Pärast asjaolude kõrvaldamist, mis olid hagi läbivaatamata jätmise aluseks, on hagejal õigus esitada uuesti sama hagi riiklikku arbitraaži üldkorras.

§ 76. Riikliku arbitraaži teated

Avastanud majandusvaidluse läbivaatamisel seaduslikkuse ja riikliku distsipliini rikkumisi ning puudusi majandustegevuses, saadab riiklik arbitraaž NSV Liidu Riikliku Arbitraaži poolt kehtestatud korras ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele, nende kõrgemalseisvatele organitele ja ametiisikutele teated nende rikkumiste ja puuduste kohta koos ettepanekutega nende kõrvaldamiseks, samuti süüdi olevate isikute vastutusele võtmiseks ning nende poolt tekitatud materiaalse kahju hüvitamiseks.

Riikliku arbitraaži teadetes peab sisalduma plaaniülesannete ja lepingukohustuste täitmatajätmise, ebamajanduslikkuse, raiskamise, tootangu rikkumise, puudujääkide ja muude kadude põhjuste analüüs.

Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ning nende kõrgemalseisvate organite juhid, kes on saanud sellise teate, on kohustatud teatama tarvitusel võetud abinõudest riiklikule arbitraažile ühe kuu jooksul pärast teate saamist.

Vajaduse korral saadetakse teated majandustegevuses väljaselgitatud seaduslikkuse ja riikliku distsipliini rikkumiste ja puuduste kohta süüdi olevate isikute vastutusele võtmise küsimuse läbivaatamiseks prokuratuur-, siseasjade ja teistele pädevatele organitele.

XI peatükk

OTSUS JA MÄÄRUS

§ 77. Otsuse tegemine

Majandusvaidluse sisulisel lahendamisel (hagi rahuldamine, hagi täielik või osaline rahuldamata jätmine) teeb riiklik arbitraaž otsuse.

Otsuse vaidlusalasjas teevad riiklik arbiter ja asjas osalevate poolte esindajad asja kõigi tehilolude riikliku arbitraaži istungil läbiarutamise tulemuste põhjal. Seejuures aitab riiklik arbiter pooltel kokkuleppele jõuda.

Kui poolte esindajad kokkuleppele ei jõua või kui poolte kokkuleppele ei vasta seaduse nõuetele või asja materjalile või kui vaidlust vaadatakse läbi mõema poole või ühe poole esindaja osavõtuta, teeb otsuse riiklik arbiter, kui aga vaidlust vaadatakse läbi kolm riiklikku arbiteri, tehakse otsus arbiteride häälteenamusega.

Otsus tehakse kirjalikult ja sellele kirjutab alla riiklik arbiter, kes oli istungil eesistujaks. Kui aga vaidluse vaatasid läbi kolm riiklikku arbiteri, kirjutavad sellele alla kõik istungil osalenud arbiterid. Riiklik arbiter, kes ei ole otsusega nõus, võib esitada kirjaliku eriarvamuse, mis lisandatakse toimikule.

§ 78. Otsuse seaduslikkus ja põhjendatus

Riikliku arbitraaži otsus peab olema seaduslik ja põhjendatud.

§ 79. Riikliku arbitraaži õigused otsuse tegemisel

Riiklik arbitraaž tunnistab täielikult või teatavas osas kehtetuks lepingu, kui see on vastuolus seadusandluse, riiklike plaanide ja ülesannetega, samuti keeldub poolte nõudmistest rahuldamisest, kui need nõudmised põhinevad riigivalitsemisorgani aktidel, mis ei ole kooskõlas seadusandlusega.

Majandusvaidluses otsuse tegemisel on riiklikul arbitraažil õigus:

1) ületada haginõuete piiri, kui see on vajalik üldriiklike huvide, samuti ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide õiguste ning seadusega kaitstavate huvide kaitseks;

2) sisse nõuda kohustusi jämedalt rikkunud pooltelt leppetrahvi (trahvi, viivist) kõrgendatud määral NSV Liidu seadusandlusega kehtestatud juhtudel ja piires, pöörates selle osa sissenõutud summast liidueelarve tuludesse;

3) kanda sissenõutav leppetrahv (trahv, viivis) täielikult või osaliselt liidueelarve tuludesse, kui hageja ei ole esitanud nõudmist sanktsioonide kohta või on rikkunud seadusandlust, mis aga ei vähenda kostja vastutust, samuti siis, kui asi on algatatud prokuröri avalduse alusel või riikliku arbitraaži initsiatiivil;

4) erandjuhtudel vähendada kohustusi rikkunud poolt sissenõudmisele kuuluva leppetrahvi (trahvi, viivise) suurus;

5) sisse nõuda pretensioonide esitamise ja läbivaatamise tähtaega rikkunud poolt NSV Liidu seadusandlusega kehtestatud suuruses trahv liidueelarve tuludesse;

6) sisse nõuda süüdiolvalt poolt liidueelarve tuludesse kuni 100 rubla trahvi hagiavalduse vastulause või riikliku arbitraaži poolt nõutud materjali kehtestatud tähtajaks saatmata jätmise eest, samuti poolele riikliku arbitraaži poolt pandud toimingutest kõrvalehoidmise eest.

7) pikendada või ajatada otsuse täitmist.

§ 80. Otsuse sisu

Riikliku arbitraaži otsus koosneb sissejuhatavast, kirjeldavast, motiveerivast ja resolutiivosast, kusjuures:

1) sissejuhatavas osas tuuakse ära riikliku arbitraaži organi nimetus, toimiku number, asja läbivaatamise kuupäev, poolte nimetused, hagi hind, riikliku arbitri (riiklike arbitride), poolte esindajate ja teiste asja läbivaatamises osalevate isikute perekonnanimed ja ametikohad. Kui majandusvaidlus vaadatakse läbi ettevõttes, asutuses, organisatsioonis või nende kõrgemaseisvates organites, märgitakse see samuti ära otsuse sissejuhatavas osas;

2) kirjeldav osa peab sisaldama hageja nõudmistest, hagiavalduse vastulause, poolte esindajate ja vaidluse läbivaatamises osalevate teiste isikute avalduste, seletuste ja taotluste lühikirjelduse, samuti riikliku arbitraaži poolt sooritatud toimingute kirjelduse (tõendite vaatlus ja uurimine nende asukohas, materjaliga tutvumine vahetult ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides, nende kõrgemaseisvates organites ning muudes riigorganites);

3) motiveerivas osas tuuakse ära riikliku arbitraaži poolt tuvastatud asja tehiohud; vaidluse tekkimise põhjused; tõendid, mille alusel on otsus tehtud; poolte kokkuleppe sisu, kui see saavutati; motiivid, mille põhjal arbitraaž lükkas tagasi poolte taotlused ja tõendid, nende ettepanekud lepingutingimuste kohta või poolte kokkuleppe; seadusandlus, millest riiklik arbitraaž otsuse tegemisel juhindus;

4) resolutiivosa peab sisaldama otsustuse hagi rahuldamise või selle täielikult või osaliselt rahuldamata jätmise kohta. Riikliku arbitraaži otsustus ei tohi sõltuda mingite asjaolude saabumisest või saabumata jäämisest (tinglik otsus).

Hagi rahuldamisel tuuakse otsuse resolutiivosas ära:

selle poole nimetus, kelle kasuks vaidlus lahendati, ja selle poole nimetus, kellelt nõuti sisse rahasumma või kes peab sooritama teatud toiminguid, nende toimingute sooritamise tähtaeg, samuti rahasumma maksimise tähtaeg otsuse täitmise pikendamisel või ajatamisel;

sissenõutava summa suurus (põhivõlgnevus materiaalsete väärtuste, tehtud tööde ja osutatud teenuste eest, leppetrahv, trahv, viivis ja kahju ning käesolevate eeskirjade §-i 79 teise lõigu punktides 5 ja 6 ettenähtud trahvid);

konto nimetus, millelt rahasumma sisse nõutakse;

üleandmisele kuuluva vara täpne nimetus ja asukoht (vara üleandmise vaidluses);

tingimused, millistel pooled on kohustatud sõlmima lepingu, koos viitega esitatud lepinguprojektile (vaidluses, milles taotletakse lepingu sõlmimisele kohustamist);

otsus lepingu iga vaidlusaluse punkti kohta (lepingu sõlmimisel või lepingutingimuste muutmisel tekkinud vaidluses).

Otsuse resolutiivosas märgitakse ära lepingu kehtetuks tunnistamine käesolevate eeskirjade §-i 79 esimeses lõigus ettenähtud juhtudel ning arbitraažikulude jaotamine poolte vahel.

Kui asjas osaleb mitu hagejat ja kostjat, märgitakse otsuses, kuidas lahendati vaidlus iga hageja ja kostja suhtes.

§ 81. Otsus esialgse hagi ja vastuhagi kohta

Kui vaadatakse läbi esialgset hagi ja vastuhagi, märgitakse otsuses ära kummagi hagi läbivaatamise tulemused.

§ 82. Otsuse kuulutamine

Tehtud otsuse kuulutab riiklik arbitrer istungil pärast asja läbivaatamise lõpetamist. Riiklikul arbitril on õigus kuulutada ainult otsuse resolutiivosa.

§ 83. Määruse tegemine ja selle sisu

Kui majandusvaidlust sisuliselt ei lahendata (asja läbivaatamise edasilükkamine, asja menetluse peatamine või lõpetamine, hagi läbivaatamata jätmine jms.), teeb riiklik arbitraaž määruse.

Riikliku arbitraaži määrukses peab sisalduma:

1) riikliku arbitraaži organi nimetus, toimiku number ja määruse tegemise kuupäev, poolte nimetused, hagi hind, hageja nõudmine, riikliku

arbiteri (riiklike arbiteride), poolte esindajate ja teiste asja läbivaatamises osalevate isikute perekonnanimed ja ametikohad;

2) selle vaidluse olemuse või küsimuse sisu lühikirjeldus, mille kohta määrus tehakse;

3) määru tegemise motiivid koos viitega seadusandlusele;

4) otsust läbivaadatud küsimuse kohta;

5) toimingud ja nende ametiisikud peavad sooritama riikliku arbitraaži poolt määratud tähtjaks.

§ 84. Otsuse ja määruse väljasaatmine

Otsus ja määrus saadetakse huvitatud ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele, nende kõrgemalseisvatele organitele, muudele riigiorganitele, samuti prokurõrile (tema avalduse põhjal algatatud asjas) hiljemalt viie päeva jooksul pärast nende tegemist.

§ 85. Otsuse ja määruse läbivaatamine riikliku arbiteri poolt

Riiklikul arbiteril on õigus otsust läbi vaadata käesolevate eeskirjade §-i 79 teise lõigu punktides 5 ja 6 ettenähtud trahvide sissenõudmise osas.

Kui saadakse uut materjali, on riiklikul arbiteril õigus määrus läbi vaadata, välja arvatud hagiavalduse vastuvõtmisest keeldumise, asja menetluse lõpetamise ja hagi läbivaatamata jätmise kohta tehtud määrus.

Avalduse otsuse või määruse läbivaatamise kohta võib pool esitada hiljemalt ühe kuu jooksul pärast otsuse või määruse tegemist.

Otsuse või määruse läbivaatamise tulemuste põhjal tehakse määrus, mida võib läbi vaadata järelevalve korras.

§ 86. Otsuse parandamine ja selgitamine

Riiklikul arbiteril on õigus poole avalduse põhjal, mis on esitatud hiljemalt ühe kuu jooksul pärast otsuse tegemist, või omal initsiatiivil parandada otsuses tehtud kirja- või arvutusvigu, puudutamata otsuse sisu, ning lahendada täiendavalt arbitraažikulude jaotamise küsimus, kui see küsimus jäi riikliku arbitraaži poolt lahendamata.

Kui otsus on ebaselge, on riiklikul arbiteril õigus poole avalduse põhjal selgitada otsust, muutmata seejuures selle sisu.

Kirja- või arvutusvigade parandamise kohta, samuti otsuse selgitamise kohta tehakse määrus.

XII peatükk

RIIKLIKU ARBITRAAŽI OTSUSE LÄBIVAATAMINE JÄRELEVALVE KORRAS

§ 87. Isikud, kellel on õigus tõstatada otsuse läbivaatamise küsimust

Riikliku arbitraaži otsust võib järelevalve korras läbi vaadata poole või tema kõrgemalseisva organi avalduse alusel, samuti ministeeriumi, riikliku komitee või keskasutuse taotlusel, prokurõri protesti alusel või riikliku arbitraaži initsiatiivil.

§ 88. Isikud, kellel on otsuse läbivaatamise õigus

Otsuse vaatab läbi otsuse teinud arbitraaži, samuti kõrgemalseisva arbitraaži riiklik peaarbiter või riikliku pearbiteri asetäitja.

Kui majandusvaidlus on lahendatud riikliku pearbiteri asetäitja poolt või tema eesistumisel, vaatab otsuse läbi otsuse teinud arbitraaži riiklik peaarbiter. Kui vaidlus on lahendatud riikliku pearbiteri poolt või tema eesistumisel, vaatab otsuse läbi kõrgemalseisva arbitraaži riiklik peaarbiter või riikliku pearbiteri asetäitja.

Autonoomse vabariigi, krai, oblasti, linna, autonoomse oblasti või autonoomse ringkonna riikliku pearbiteri või riikliku pearbiteri asetäitja poolt järelevalve korras tehtud otsuse vaatab läbi liiduvabariigi riiklik peaarbiter või riikliku pearbiteri asetäitja.

Liiduvabariigi riiklikus arbitraažis läbivaadatud vaidluse kohta liiduvabariigi riikliku pearbiteri või riikliku pearbiteri asetäitja poolt järelevalve korras tehtud otsuse vaatab läbi NSV Liidu Riiklik Arbitraaž.

NSV Liidu Riiklikul Arbitraažil on õigus ministeeriumi, riikliku komitee või keskasutuse taotlusel läbi vaadata autonoomse vabariigi, krai, oblasti, linna, autonoomse oblasti või autonoomse ringkonna riikliku arbitraaži poolt läbivaadatud vaidluse kohta liiduvabariigi riikliku pearbiteri või riikliku pearbiteri asetäitja poolt järelevalve korras tehtud otsust.

NSV Liidu Riiklikus Arbitraažis vaadatakse järelevalve korras läbi otsused NSV Liidu ministeeriumi, riikliku komitee või keskasutuse taotluse või NSV Liidu peaprokuröri protesti alusel, liiduvabariigi riikliku pearbiteri tehtud otsused, NSV Liidu riikliku pearbiteri arvamuse järgi suure ühiskondliku tähtsusega majandusvaidlusi puudutavad otsused, samuti NSV Liidu Riiklikus Arbitraažis tehtud otsused kollegiaalselt NSV Liidu riikliku pearbiteri või tema asetäitja (eesistuja) ja NSV Liidu Riikliku Arbitraaži kahe riikliku arbiteri poolt. Muudel juhtudel vaatab otsuse läbi ainuisikuliselt NSV Liidu riiklik peaarbiter või tema asetäitja.

NSV Liidu Riiklikul Arbitraažil ja liiduvabariigi riiklikul arbitraažil on õigus omal initsiatiivil läbi vaadata alamalseisva riikliku arbitraaži mistahes otsust.

§ 89. Otsuse läbivaatamise avalduse ja taotluse vorm ning sisu

Otsuse läbivaatamise avaldus või taotlus esitatakse kirjalikult ja see peab sisaldama otsuse teinud riikliku arbitraaži organi nimetuse, toimiku numbri, otsuse tegemise kuupäeva, poolte nimetused, hagihinna ja avaldaja nõudmise ning otsuse läbivaatamise tõstatamise alused koos viitega seadusandlusele ja asja materjalile.

Otsuse läbivaatamise avaldusele kirjutab alla ettevõtte, asutuse, organisatsiooni, nende kõrgemalseisva organi, muu riigiorgani või koondise struktuuriüksuse juht või juhi asetäitja.

Otsuse läbivaatamise taotlusele kirjutab alla taotlust esitava ministeeriumi, riikliku komitee või keskasutuse juht või tema asetäitja.

§ 90. Otsuse läbivaatamise avalduse ja taotluse esitamise kord. Otsuse läbivaatamise piirtähtaeg

Otsuse läbivaatamise avaldus esitatakse:

otsuse teinud arbitraaži riiklikule paarbiterile;

kõrgemalseisva arbitraaži riiklikule paarbiterile otsuse teinud riikliku arbitraaži kaudu. Sel juhul saadetakse avaldus koos toimikuga kõrgemalseisvale riiklikule arbitraažile hiljemalt viie päeva jooksul pärast avalduse saamist.

Avaldaja on kohustatud saatma teisele poolele avalduse ära kirja.

Avaldusele lisatakse dokumendid, mis tõendavad avalduse ära kirja saatmist teisele poolele (postikviitung, väärtkirja sisukiri, väljavõte postisaadetiste registrist jms.) ja riigiõivu tasumist.

Ei ole lubatud esitada avaldust otsuse läbivaatamiseks, mille on järelevalve korras teinud liidu- või autonoomse vabariigi, krai, oblasti, linna, autonoomse oblasti või autonoomse ringkonna riiklik paarbiter või riikliku paarbiteri asetäitja, kui vaidlustatav summa on alla 500 rubla.

Ministeeriumil, riiklikul komiteel ja keskasutusel on õigus esitada taotlus otsuse läbivaatamiseks vaidluses, milles osalevad selle ministeeriumi, riikliku komitee ja keskasutuse süsteemi kuuluvad ettevõtted, asutused ja organisatsioonid (välja arvatud otsused, mida tehakse käesolevate eeskirjade §-i 9 teises lõigus ettenähtud juhtudel). Taotlus esitatakse vahetult NSV Liidu Riiklikule Arbitraažile. Taotluse ära kiri saadetakse teisele poolele (esitades NSV Liidu Riiklikule Arbitraažile seda tõendavad dokumendid). NSV Liidu Riikliku Arbitraaži poolt vastavalt riiklikult arbitraažilt väljanõutud toimik saadetakse välja hiljemalt viie päeva jooksul pärast nõudmise saamist.

Riikliku arbitraaži otsust võib järelevalve korras läbi vaadata hiljemalt ühe aasta jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

§ 91. Otsuse läbivaatamise avalduse esitamise tähtaeg

Otsuse läbivaatamise avalduse võib esitada hiljemalt ühe kuu jooksul pärast otsuse tegemist.

Otsuse läbivaatamise avalduse esitamine ei peata otsuse täitmist.

§ 92. Otsuse läbivaatamise avalduse vastulause

Pool, kes on saanud riiklikule arbitraažile esitatud otsuse läbivaatamise avalduse ära kirja, on kohustatud saatma avalduse vastulause sellele riikliku arbitraaži organile, kellele avaldus on esitatud, hiljemalt viie päeva jooksul pärast avalduse ära kirja saamist.

Vastulausele kirjutab alla ettevõtte, asutuse, organisatsiooni, nende kõrgemalseisva organi, muu riigiorgani või koondise struktuuriüksuse juht või juhi asetäitja.

§ 93. Otsuse läbivaatamise avalduse tagastamine

Otsuse läbivaatamise avaldust ei võta otsuse teinud riiklik arbitraaž läbivaatamiseks ja tagastatakse, kui:

1) avaldusele on alla kirjutanud isik, kellel ei ole selleks õigust, või kelle ametiseisund ei ole näidatud;

2) avaldusele ei ole lisatud tõendeid kehtestatud korras ja suuruses riigilõivu tasumise või avalduse ära kirja pooltele saatmise kohta;

3) avalduse esitamisel on rikutud käesolevate eeskirjade §-i 90 neljandas lõigus ettenähtud tingimusi;

4) avaldus on esitatud pärast selle esitamiseks kehtestatud tähtaja möödumist ja ei ole taotletud selle tähtaja ennistamist;

5) avalduse esitaja on avalduse enne järelevalvemenetluse algust tagasi võtnud.

Selle arbitraaži riiklik peaarbiter või riikliku peaarbitreri asetäitja, kes on pädev avaldust sisuliselt läbi vaatama, võib ennistada avalduse esitamise tähtaja, kui ta tunnistab, et tähtaeg on mööda lastud mõjuval põhjusel.

§ 94. Otsuse läbivaatamine vastulause puudumisel

Otsuse võib läbi vaadata ka siis, kui puudub teise poole vastulause otsuse läbivaatamise avaldusele.

§ 95. Otsuse läbivaatamise tähtaeg

Otsus vaadatakse läbi hiljemalt ühe kuu jooksul pärast avalduse või taotluse saabumist riiklikku arbitraaži, kes on pädev avaldust uuesti läbi vaatama.

§ 96. Riikliku arbitraaži volitused otsuse läbivaatamisel

Otsuse läbivaatamise tulemuste põhjal on riiklikul arbitraažil õigus: jätta otsus muutmata;

muuta otsust;

tühistada otsus ja teha uus otsus või anda asi uueks läbivaatamiseks, lõpetada asja menetlus või jätta hagi läbi vaatamata.

Riikliku arbitraaži otsus vaadatakse uuesti läbi täies ulatuses, olenemata avalduses või taotluses esitatud väidetest.

Otsuse läbivaatamisel on riiklikul peaarbitreri või riikliku peaarbitreri asetäitjal kõik õigused, mis on antud riiklikule arbitraažile majandusvaidluste läbivaatamisel.

Lisaks sellele on selle arbitraaži riiklikul peaarbitreri või riikliku peaarbitreri asetäitjal, kus otsust läbi vaadatakse, õigus peatada otsuse täitmine kuni järelevalvemenetluse lõppemiseni.

§ 97. Otsuse muutmise või tühistamise alused

Riikliku arbitraaži otsus tuleb muuta või tühistada, kui see on vastuolus seadusandlusega või ei ole kooskõlas asja tehioolude ja materjaliga.

§ 98. Otsuse läbivaatamise määruse tegemine

Otsuse läbivaatamise tulemuste põhjal tehakse motiveeritud määrus.

§ 99. Otsuse läbivaatamise määruse sisu

Otsuse läbivaatamise määrukses peab sisalduma:

1) otsust läbi vaatava riikliku arbitraaži organi nimetus, toimiku number ja määruse tegemise kuupäev, poolte nimetused, ettevõtte, asutuse, organisatsiooni või organi nimetus, kelle avalduse või taotluse alusel otsus läbi vaadatakse, määruse teinud ametiisikute perekonnanimed

ja riiklikus arbitraažis seletusi andnud isikute perekonnanimed ja ametikohad;

2) otsuse teinud riikliku arbitraaži organi nimetus, toimiku number, otsuse tegemise kuupäev ja riikliku arbiteri (riiklike arbiteride) perekonnanimi;

3) majandusvaidluse olemuse ja otsuse lühikirjeldus;

4) otsuse läbivaatamise küsimuse tõstatamise alused ja avalduse vastulauses esitatud väited;

5) otsuse muutmata jätmise, muutmise või tühistamise motiivid koos viitega seadusandlusele ja asja materjalile;

6) otsuse läbivaatamise avalduse või taotluse läbivaatamise tulemuste alusel tehtud otsustus;

7) toimingud, mida pooled peavad otsuse tühistamisel ja asja uueks läbivaatamiseks andmisel sooritama.

§ 100. Otsuse läbivaatamise määrukses sisalduvate juhiste kohustuslikkus

Otsuse läbivaatamise määrukses sisalduvad juhised on kohustuslikud riiklikule arbitraažile, kes majandusvaidlust uuesti läbi vaatab.

Vaidluse taasläbivaatamisel tehtud otsus saadetakse pooltele ja sellele riikliku arbitraaži organile, kes andis asja uuesti läbivaatamiseks.

§ 101. Otsuse läbivaatamise määruuse väljasaatmine

Otsuse läbivaatamise määruus saadetakse hiljemalt viie päeva jooksul pärast selle tegemist huvitatud ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele ja nende kõrgemalseisvatele organitele, muudele riigiorganitele ning sellele riiklikule arbitraažile, kes tegi otsuse.

§ 102. Määruuse läbivaatamine järelevalve korras

Riikliku arbitraaži määruuse võib järelevalve korras läbi vaadata käesolevates eeskirjades ettenähtud juhtudel.

XIII peatükk

RIIKLIKU ARBITRAAŽI OTSUSE TAASLÄBIVAATAMINE UUTE ASJAOLUDE ILMNEMISEL

§ 103. Läbivaatamise alused

Riiklik arbitraaž võib tema poolt tehtud otsuse läbi vaadata uute asjaolude ilmnemisel, millel on asjas oluline tähtsus, ja mis ei olnud ega võinudki olla avaldajale teada. Sellisteks asjaoludeks võivad muu hulgas olla:

1) jõustunud kohtuotsusega tuvastatud teadvalt vale eksperdiarvamus, dokumentide või asitõendite võltsimine, mis tõid kaasa ebaseadusliku või põhjendamatu otsuse tegemise;

2) jõustunud kohtuotsusega tuvastatud riikliku arbiteri, poolte ja teiste ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide esindajate ning ametiisikute poolt majandusvaidluse läbivaatamisel toimepandud kuritegelik tegevus;

3) riikliku arbitraaži otsuse, kohtuotsuse või -määruuse või muu organi määruuse tühistamine, mis oli selle otsuse tegemise aluseks.

§ 104. Avalduse esitamise kord

Avalduse otsuse läbivaatamiseks uute asjaolude ilmnemisel võib esitada otsuse teinud riikliku arbitraaži organile hiljemalt kolme kuu jooksul pärast nende asjaolude kindlakstegemist, mis on läbivaatamise aluseks.

Avaldaja peab saatma pooltele avalduse ja sellele lisatud dokumentide ära kirjad ja esitama sellele riikliku arbitraaži organile, kellele avaldus esitatakse, tõendid ära kirjade saatmise kohta.

Kui avaldus esitatakse pärast kehtestatud tähtaja möödumist või kui ei esitata tõendeid avalduse ja sellele lisatud dokumentide ära kirjade pooltele saatmise kohta, avaldust läbivaatamiseks ei võeta ja see tagastatakse avaldajale.

§ 105. Otsuse läbivaatamine

Riikliku arbitraaži otsuse vaatab uute asjaolude ilmnemisel uuesti läbi see arbitraaž, kes tegi otsuse, järelevalve korras tehtud otsuse aga vaatavad läbi need ametisikud, kes otsuse tegid.

Otsuse läbivaatamise tulemuste põhjal tehakse:

- 1) otsus või määrus — otsuse muutmise või tühistamise korral;
- 2) määrus — otsuse jõusse jäämise korral.

Otsus või määrus saadetakse huvitatud ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele, nende kõrgemalseisvatele organitele või muudele riigivanemitele viie päeva jooksul pärast selle tegemist.

Kui saabub avaldus otsuse läbivaatamiseks uute asjaolude ilmnemisel, võib riiklik arbiter (järelevalve korras tehtud otsuste suhtes aga riiklik peaarbiter või tema asetäitja) peatada otsuse täitmise otsuse läbivaatamise lõppemiseni.

Otsusi ja määrusi, mis on tehtud uute asjaolude ilmnemisel otsuste läbivaatamise tulemuste põhjal, võib järelevalve korras läbi vaadata kooskõlas käesolevate eeskirjade XII peatüki sätetega.

XIV peatükk

OTSUSE TÄITMINE

§ 106. Täitedokument

Riikliku arbitraaži otsus täidetakse kooskõlas NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandlusega riikliku arbitraaži poolt antava käsu alusel, mis on täitedokumendiks.

§ 107. Riikliku arbitraaži käsu täitmiseks saatmine

Rahasumma sissenõudmise käsk antakse sissenõudjale või saadetakse talle üheaegselt otsusega täht- või väärtkirjaga, summade sissenõudmisel eelarve tuludesse saadetakse käsk kohalikule rahandusorganile ja täidetakse kehtestatud korras krediidasutuste kaudu. Muud käsud täidab kohutäitur.

Esialgse ja vastuhagi täieliku või osalise rahuldamise korral antakse sissenõudmiskäsud eraldi iga hagi kohta.

Rahasumma sissenõudmise käsu võib riiklik arbitraaž saata vahetult võlgniku asukoha järgele krediidasutusele.

Riikliku arbitraaži poolt vahetult krediidasutusele saadetava käsu vormi kinnitab NSV Liidu Riiklik Arbitraaž kooskõlastatult NSV Liidu Riigipangaga.

§ 108. Käsu sisu

Riikliku arbitraaži käsus peab olema ära toodud:

1) käsu andnud riikliku arbitraaži organi nimetus, toimiku number, mille kohta käsk anti, otsuse tegemise kuupäev, käsu andmise kuupäev ja selle kehtivuse aeg;

2) otsuse resolutiivosa.

Kui otsuse tegemisel pikendatakse või ajatatakse otsuse täitmist, märgitakse käsus, mis ajast a.gab käsu kehtivuse kulg.

Käsus, mida täidab kohtutäitur või mis saadetakse rahandusorganile, märgitakse ka võlgniku aadress.

Käsule kirjutab alla riiklik arbiter ja see tõestatakse riikliku arbitraaži organi pitsatiga.

§ 109. Käsu täitmiseks esitamise tähtaeg

Sissenõudjale väljaantud käsu võib esitada täitmiseks hiljemalt kolme kuu jooksul pärast otsuse tegemist või pärast otsuse täitmise pikendamisel või ajatamisel kindlaksmääratud tähtaja lõppu või pärast käsu täitmiseks esitamise möödalanud tähtaja ennistamise määruse tegemist. Selle tähtaja hulka ei arvata aega, mil otsuse täitmine on peatatud.

Kui käsu täitmine krediidasutuse või kohtutäituri poolt on võimatu ja käsk tagastatakse seoses sellega täitmatult, arvutatakse uut kolmekuulist tähtaega käsu täitmiseks esitamiseks selle tagastamise päevast arvates.

Otsuse täitmise tähtaeg katkeb käsu täitmiseks esitamisel.

§ 110. Käsu dublikaadi väljaandmine

Käsu kaotsimineku korral võib riiklik arbitraaž välja anda selle dublikaadi, kui sissenõudja pöördus sellekohase avaldusega enne käsu täitmiseks esitamise kindlaksmääratud tähtaja lõppu. Käsu dublikaadi väljaandmise kohta tehakse määrus.

Käsu dublikaadi väljaandmise avaldusele peab olema lisatud:

krediidasutuse, kohtutäituri või sideorgani õiend käsu kaotsimineku kohta;

kui käsu kaotas sissenõudja ise, siis tema õiend selle kohta, et käsk on läinud kaotsi ja seda ei ole täitmiseks esitatud. Õiendile kirjutavad alla ettevõtte, asutuse, organisatsiooni, nende kõrgemalseisva organi või muu riigorgani juht või juhi asetäitja ja pea- (vanem-) raamatupidaja.

§ 111. Otsuse täitmise möödalanud tähtaja ennistamine

Sissenõudja avalduse alusel võib riiklik arbitraaž ennistada otsuse täitmise möödalanud tähtaja, kui ta tunnistab tähtaja möödalanemise põhjused mõjuvaks.

Kui dublikaadi väljaandmise avalduse riiklikku arbitraaži saabumisel tehakse kindlaks, et käsu kehtivuse järelejäänud tähtaeg on ebapiisav selle täitmiseks esitamiseks, on riiklikul arbitraažil õigus see tähtaeg ennistada.

Tähtaja ennistamise või ennistamisest keeldumise kohta tehakse määrus. Tähtaja ennistamisest keeldumise määrust võib läbi vaadata järelevalve korras.

§ 112. Otsuse täitmise pikendamine või ajatamine ning otsuse täitmise viisi ja korra muutmine

Kuni käsu täitmiseks esitamise kindlaksmääratud tähtaja möödumiseni on riiklikul arbitraažil õigus poole avalduse alusel või omal initsiatiivil pikendada või ajatada otsuse täitmist ning muuta otsuse täitmise viisi ja korda.

Otsuse täitmise pikendamisel või ajatamisel võib riiklik arbitraaž rakendada abinõud hagi tagamiseks vastavalt käesolevate eeskirjade V peatükile.

Otsuse täitmise pikendamise või ajatamise ning otsuse täitmise viisi ja korra muutmise kohta tehakse määrus, mida võib läbi vaadata järelevalve korras. Vajaduse korral saadetakse määrus võlgniku asukoha järgsele krediidasutusele.

§ 113. Otsuse tagasitäitmine

Kui täidetud otsus on muudetud või tühistatud ja tehtud uus otsus hagi täieliku või osalise rahuldamata jätmise kohta või kui asja menetlus on lõpetatud või kui hagi on jäetud läbi vaatamata, tagastatakse võlgnikule kõik see, mis temalt on muudetud või vastavas osas tühistatud otsuse põhjal sissenõudja kasuks sisse nõutud.

Sissenõutud rahasumma, vara või selle maksumuse tagastamiseks annab käsu riiklik arbitraaž pärast seda, kui huvitatud pool on esitanud juhi või tema asetäitja ja pea- (vanem-) raamatupidaja poolt alla kirjutatud õendi selle kohta, et varem tehtud otsuse põhjal sissenõutud summa on krediidasutuse poolt selle ettevõtte, asutuse, organisatsiooni või nende kõrgemalseisva organi kontolt maha kantud või et vara on kohtutäituri poolt ära võetud.

§ 114. Sissenõudmise lõpetamine riikliku arbitraaži otsuse põhjal

Kui veel täitmata otsus on muudetud või tühistatud ja on tehtud uus otsus hagi täieliku või osalise rahuldamata jätmise kohta, või kui asja menetlus on lõpetatud või hagi jäetud läbi vaatamata, teeb riiklik arbitraaž määruse sissenõudmise täieliku või osalise lõpetamise kohta vastavas osas muudetud või tühistatud otsuse põhjal.

XV peatükk

RIIKLIKE ETTEVÕTETE (KOONDISTE, ORGANISATSIOONIDE)* AVALDUSTE LÄBIVAATAMINE NENDE KÕRGEMALSEISVATE ORGANITE AKTIDE TÄIELIKULT VÕI OSALISELT KEHTETUKS TUNNISTAMISEKS

§ 115. Ettevõtete kõrgemalseisvate organite aktide kehtetuks tunnistamise avalduste alluvus

Ettevõtete avaldusi nende ettevõtete õigusi ja seadusega kaitstavaid huve puudutavate oma kõrgemalseisvate organite selliste aktide kehte-

* Käesoleva peatüki tekstis nimetatakse riiklikke ettevõtteid (koondisi, organisatsioone) edaspidi ettevõteteks.

tuks tunnistamiseks, mis ei vasta nende organite pädevusele või on välja antud seadusandluse nõudeid rikkudes, vaatavad läbi ettevõtete kõrgemalseisvate organite asukoha järgsed riikliku arbitraaži organid.

Seejuures vaatavad liidulise ja vabariikliku (liidu- ja autonoomse vabariigi) alluvusega organite aktide kehtetuks tunnistamise avaldusi läbi vastavalt NSV Liidu Riiklik Arbitraaž ning liidu- ja autonoomsete vabariikide riiklikud arbitraažid; kohaliku alluvusega organite aktide kehtetuks tunnistamise avaldusi vaatavad läbi krai, oblasti, linna, autonoomse oblasti ja autonoomse ringkonna riiklikud arbitraažid.

Avaldusi ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise kohta, mis on välja antud seoses kõrgema tasandi organi aktiga, vaatavad läbi riikliku arbitraaži organ, kellel on sama alluvus, mis esialgse akti väljaandnud organil.

§ 116. Ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise kohta

Kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avaldus antakse riikliku arbitraaži organile kirjalikult ja sellele kirjutab alla ettevõtte juht.

Riikliku arbitraaži organile avalduse andmisel saadab ettevõtte selle avalduse ärakirja kõrgemalseisvale organile, kes andis välja vaidlustatava akti.

Avalduses peab olema märgitud, millist konkreetset seadusandluse nõuet on vaidlustatava aktiga rikutud või nimelt millises osas ei vasta vaidlustatav akt selle väljaandnud organi pädevusele.

Avaldusele lisatakse vaidlustatava akti ärakiri või akti kinnitatud väljavõtte ja muud vajalikud dokumendid.

§ 117. Ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse läbivaatamine

Ettevõtte avalduse tema kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise kohta vaatavad läbi vastava arbitraaži riiklik peaarbiter või riikliku peaarbiteri asetäitja 15 päeva jooksul pärast avalduse saabumist.

§ 118. Määruse vastuvõtmine ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse läbivaatamise tulemuste kohta

Ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse läbivaatamise tulemuste kohta võtab riiklik peaarbiter või riikliku peaarbiteri asetäitja vastu motiveeritud määruse, mis jõustub kohe pärast vastuvõtmist.

Hiljemalt kolme päeva jooksul pärast määruse vastuvõtmist saadetakse määrus avalduse esitanud ettevõttele ja vaidlustatud akti väljaandnud kõrgemalseisvale organile.

§ 119. Ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse läbivaatamise tulemuste kohta vastuvõetud määruse peale edasikaebamine

Ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse läbivaatamise tulemuste kohta vastuvõetud otsuse peale võib ühe kuu jooksul edasi kaevata kõrgemalseisvale riikliku arbitraaži organile määruse teinud arbitraaži kaudu, kes peab kaebuse koos temal olevate materjalidega edasi saatma kõrgemalseisvale riikliku arbitraaži organile hiljemalt kolme päeva jooksul pärast kaebuse saabumist.

Kaebusele, millele kirjutab alla vastavalt ettevõtte või tema kõrgemalseisva organi juht, lisatakse vaidlustatava akti äraakiri või selle kinnitatud väljavõte, muud vajalikud materjalid, samuti riikliku arbitraaži organi edasikaevatav otsus.

Üheaegselt riikliku arbitraaži organile kaebuse esitamisega saadetakse kaebuse äraakiri teisele poolele.

Riikliku arbitraaži organ, kes on pädev kaebust sisuliselt läbi vaadata, peab tegema selle kohta motiveeritud määruse 15 päeva jooksul pärast kaebuse saamist.

§ 120. Määruse tegemine kaebuse kohta otsuse peale, mis on vastu võetud ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse läbivaatamise tulemuste kohta

Kõrgemalseisva riikliku arbitraaži organi määrus, mis on tehtud kaebuse kohta alamalseisva organi otsuse peale, on lõplik ja jõustub kohe pärast vastuvõtmist. Määrus saadetakse hiljemalt järgmisel päeval pärast selle vastuvõtmist ettevõttele ja tema kõrgemalseisvale organile, samuti arbitraažile, kelle otsuse peale edasi kaevati.

NSV Liidu Riiklikus Arbitraažis vaatavad kaebused otsuste peale, mis on vastu võetud NSV Liidu ministriumide, riiklike komiteede või keskasutuste akti kehtetuks tunnistamise avalduse kohta, kolleegiaalselt läbi NSV Liidu riiklik peaarbiter või tema asetäitja (eesistuja) ja NSV Liidu Riikliku Arbitraaži kaks riiklikku arbiteri. Muudel juhtudel vaatab kaebuse läbi NSV Liidu riiklik peaarbiter või tema asetäitja ainuisikuliselt.

INDEKS 78280

Väljaandja: Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsus.

Trükikida antud 26. 09. 1988. Trükipoognaid 2,5. Arvestuspoognaid 3. Tellimuse nr. 1316.

ENSV MN Asjadevalitsuse Trükikoda, Tallinn.

§ 119. Ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse avalduse läbivaatamise tulemuste kohta vastuvõetud kaebuse peale edasikaebamine

Ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse läbivaatamise tulemuste kohta vastuvõetud otsuse peale võib ühe kuu jooksul edasi kaevata kõrgemalseisvale riikliku arbitraaži organile määruse teinud arbitraaži kaudu, kes peab kaebuse koostajal olevate materjalidega edasi saama kõrgemalseisvale riikliku arbitraaži organile hiljemalt kolme päeva jooksul pärast kaebuse saamist.

Kaebusele, millele kirjutab alla vastavalt ettevõtte või tema kõrgemalseisva organi juht, lisatakse valdusetele avalduse akti akti või selle kinnitatud väljavõte, muud vajalikud materjalid, samuti riikliku arbitraaži organi edasikaevatav otsus.

Üheaegselt riikliku arbitraaži organile kaebuse teatamisega esitatakse kaebuse iseloomu teiste pooltele.

Riikliku arbitraaži organ, kes on pöördv kaebuse vastu võtnud, vastama, peab teinud selle kohta motiveeritud määruse 15 päeva jooksul pärast kaebuse saamist.

§ 120. Määruse teinud kaebuse kohta otsuse peale, mis on vastuvõetud ettevõtte kõrgemalseisva organi akti kehtetuks tunnistamise avalduse läbivaatamise tulemuste kohta

Kõrgemalseisva riikliku arbitraaži organi määruse, mis on tehtud kaebuse kohta alamalseisva organi otsuse peale, on lõplik ja jõustub kohe pärast vastuvõtmist. Määrus saadetakse hiljemalt kolme päeva jooksul selle vastuvõtmist ettevõttele ja tema kõrgemalseisvale organile, samuti arbitraažile, kelle otsuse peale edasi kaevati.

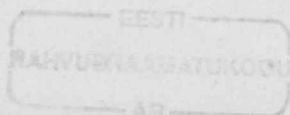
NSV Liidu Riiklikas Arbitraažis vastavad kaebused otsuste peale, mis on vastu võetud NSV Liidu ministrite, riiklike asutuste või koostöötajate akti kehtetuks tunnistamise avalduse kohta, koostöötajate läbi NSV Liidu riiklik pesarbitr või tema aselane (esimees) ja NSV Liidu Riikliku Arbitraaži kaks riiklikku arbitrit. Määruse teinud vastab kaebuse läbi NSV Liidu riiklik pesarbitr või tema aselane ametnikult.

INDEKS 78280

Väljaandis: Eesti NSV Ministrite nõukogu avaldus nr. 1000/78

Tõlkinud sõnad 25. 08. 1988. Tõlkinud sõnad 24. Arvestusloend 2. Tõlkinud 20. 12. 1988

ENSV MIN Arvestusloend 78280/88

Reamatupalaat
88-2016a
17.10.88.

Keht. r. 1988. 10. 17